

Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2026 – 2029

Gemeente Beesel

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0498386.100

8 december 2025

www.anteagroup.nl

Integraal Beheerplan Openbare Ruimte

Gemeente Beesel

projectnummer 0498386.100

8 december 2025

Auteur(s)
Eric Moonen
Tim Bulk
Janneke van Boxtel

Opdrachtgever
Gemeente Beesel
Postbus 4750
5953 ZK REUVER

Colofon

Projectgroep
Coen Boots - Gemeente Beesel
Jeanette Haverkort - Gemeente Beesel
Eric Hunnekens - Gemeente Beesel
Chantal Beerens- Gemeente Beesel
Eric Moonen - Antea Group
Tim Bulk - Antea Group
Janneke van Boxtel - Antea Group

Tekstbijdragen
Antea Group

Fotografie
Gemeente Beesel

Vormgeving
Antea Group

Controle
Eric Moonen

datum	beschrijving	vrijgave
8 december 2025	Definitief	R. van Hoek

Inhoudsopgave

1. Inleiding 5
1.1 Belang van de openbare ruimte in Beesel 5
1.2 Aanleiding en doel 5
1.3 Scope 5
1.4 Leeswijzer 6

2. IBOR 8
2.1 Gedachtegang groeipad fysieke leefomgeving 8
2.2 Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 10
2.3 Objectbladen 10
2.4 Beheerkostenberekening op basis van de GBI Kennisbank van Antea Group 10

3. Huidige situatie 12
3.1 Terugblik afgelopen beheerperiode 12
3.2 Aard en omvang van beheerarealen 12
3.3 Monitoring en huidige kwaliteit 13
3.4 Ambitie kwaliteit 15
3.5 Werken met een beheersysteem 15
3.6 Werken met een meldingssysteem 15
3.7 Werken met een integrale schouw 16
3.8 Taakverdeling 16

4. Kaders en ontwikkelingen 18
4.1 Wettelijke kaders 18
4.2 Gemeentelijke kaders 19
4.3 Trends & ontwikkelingen 19

5. Maatschappelijke thema's 23
5.1 Beleving, veiligheid & Gezondheid 23
5.2 Duurzaamheid 23
5.3 Klimaat 24
5.4 Biodiversiteit 24
5.5 Innovatie 25

6. Financiën 27
6.1 Huidige budgetten 27
6.2 Berekende onderhouds- en vervangingskosten 28
6.3 Samenvattend 30

7. Actieplan 33

Bijlage I: Focuskaart 36

Bijlage II: Beeldmeetlatten 37

Bijlage III: Objectbladen 39

1 INLEIDING

1. Inleiding

De openbare ruimte is de woon-, werk- en leefomgeving van de inwoners, ondernemers en bezoekers van de gemeente Beesel. Het is daarom van belang dat door middel van de juiste inrichting en beheer de leefomgeving aantrekkelijk, schoon, heel en veilig gehouden wordt. Zodat inwoners zich makkelijk en veilig van A naar B bewegen maar ook kunnen recreëren en ontspannen in een prettige omgeving. In het voorliggende IBOR (Integraal Beheerplan Openbare Ruimte), met objectbladen, wordt de koppeling gemaakt tussen de opgaven en het daadwerkelijk beheer en onderhoud van onze leefomgeving.

'Gewoon anders, gewoon samen'

1.1 Belang van de openbare ruimte in Beesel

De gemeente Beesel omvat drie dorpen: Reuver, Beesel en Offenbeek. Elk dorp heeft zijn eigen karakter en is op een unieke manier ingericht. De gemeente kenmerkt zich vooral door haar landelijke uitstraling. De wijze waarop deze openbare ruimte is ingericht en wordt beheerd is sterk bepalend voor het dagelijkse gebruik en beleving van de leefomgeving. Daarnaast is er meer aandacht voor de verbinding tussen grote maatschappelijke opgaven en onze leefomgeving. Waar voorheen vooral naar de technische en esthetische kwaliteit van de openbare ruimte werd gekeken, wordt tegenwoordig steeds meer rekening gehouden met hoe deze ruimte bijdraagt aan belangrijke maatschappelijke kwesties. Denk bijvoorbeeld aan de veiligheid en gezondheid van de inwoners en aan het verminderen van de effecten van klimaatverandering en het bevorderen van duurzaamheid. Deze nieuwe aanpak maakt het mogelijk de openbare ruimte zodanig in te richten en te beheren dat deze beter aansluit bij de behoeften van inwoners, wat resulteert in een betere leefomgeving voor iedereen.

1.2 Aanleiding en doel

De gemeente Beesel heeft behoefte aan een toekomstgericht beheerplan voor de openbare ruimte. Zij is een relatief kleine gemeente waarbij het beheer en onderhoud op een praktische wijze wordt uitgevoerd. Data is nog maar beperkt inzichtelijk en beheerplannen zijn niet of beperkt aanwezig. Hierdoor is behoefte ontstaan voor een modulair en uitbreidbaar beheerplan.

Bij het opstellen van het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) worden de bestuurlijke ambities, toekomstige opgaven en wettelijke kaders in één integraal document gebundeld. Daarnaast worden objectbladen voor groen, bomen en bosrijke gebieden, wegen en openbare verlichting opgesteld. Door het op deze wijze op te stellen kunnen de objectbladen altijd uitgebreid worden en het IBOR geactualiseerd.

Met het voorliggende IBOR is het beheer en onderhoud van de objecten groen, bomen en bosrijke gebieden, wegen en openbare verlichting integraal vormgegeven en zijn de richtlijnen vastgelegd.
Hiermee vormt het IBOR met de bijbehorende objectbladen de basis waarop de gemeente het beheer en onderhoud van de fysieke leefomgeving de komende beheerperiode verder vorm kan geven.

1.3 Scope

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte richt zich op de vrij toegankelijke openbare ruimte welke door de gemeente onderhouden wordt. Hierbij gaat het om de volgende objecten:

- Groen;
- Bomen en bosrijke gebieden;
- Wegen;
- Openbare verlichting.

Het IBOR richt zich met name op het in stand houden van het huidige areaal. Om dat te bereiken worden beheer, onderhoud en vervanging van de beheerobjecten in de leefomgeving toegepast:

- Beheer: Het plannen, budgetteren, voorbereiden en uitvoeren van activiteiten die erop gericht zijn een object blijvend zijn functie te laten vervullen;
- Onderhoud: Uitvoeren van preventieve dan wel correctieve maatregelen om een object in goede staat (op een vooraf bepaald kwaliteitsniveau) te houden of te brengen. Onderhoud kan worden onderscheiden in klein- en groot onderhoud;
- Vervanging (renovatie): Maatregel om de kwaliteit van een object weer op het gestelde kwaliteitsniveau te brengen, toegepast aan het einde van de (economische) gebruiksduur, indien groot- en klein onderhoud niet meer toereikend is waardoor een nieuw object ontstaat.

1.4 Leeswijzer

- Hoofdstuk 2 beschrijft het proces om tot het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte te komen en de gedachtegang achter het kader;
- Hoofdstuk 3 gaat in op de huidige situatie en kwaliteit van de beheerobjecten op hoofdlijnen;
- Hoofdstuk 4 beschrijft de belangrijkste wettelijke en gemeentelijke kaders. Ook gaat dit hoofdstuk in op de trends en ontwikkelingen;
- Hoofdstuk 5 gaat in op de maatschappelijke thema’s en legt de koppeling met het beheer van de openbare ruimte in de gemeente Beesel;
- Hoofdstuk 6 beschrijft de financiële uitgangspunten;
- Hoofdstuk 7 gaat in op de acties voor de komende periode.

IBOR

2

2. IBOR

Het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte heeft als doel om een integrale aanpak te borgen op beheer van de fysieke leefomgeving binnen de gemeentegrenzen van Beesel. Daarnaast geeft het programma inzicht in en handvatten voor de uitdagingen waarmee het beheer te maken heeft. In dit hoofdstuk wordt gedetailleerd beschreven wat de gedachtegang is, hoe deze stappen zijn uitgevoerd en welke methoden en technieken zijn toegepast.

De wereld van beheer, zie figuur 1, geeft het beheerproces schematisch weer. Hierin zijn de verschillende stappen van beheer weergegeven. Vanuit bestaand beleid wordt dit Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) opgesteld. Vanuit het IBOR worden beheer en onderhoudswerkzaamheden voorbereid en uitgevoerd. Tot slot worden de verschillende manieren van monitoring opgenomen in het IBOR en de objectbladen, zodat de kwaliteit geborgd kan blijven binnen de gestelde beheerkaders met de beschikbare middelen. Binnen dit beheerproces wordt continu rekening gehouden met gebruikers, bestuur en wet- en regelgeving. De koppeling met de wettelijke en gemeentelijke kaders evenals de maatschappelijke opgaven zijn van belang, deze worden in hoofdstuk 4 en 5 verder beschreven.

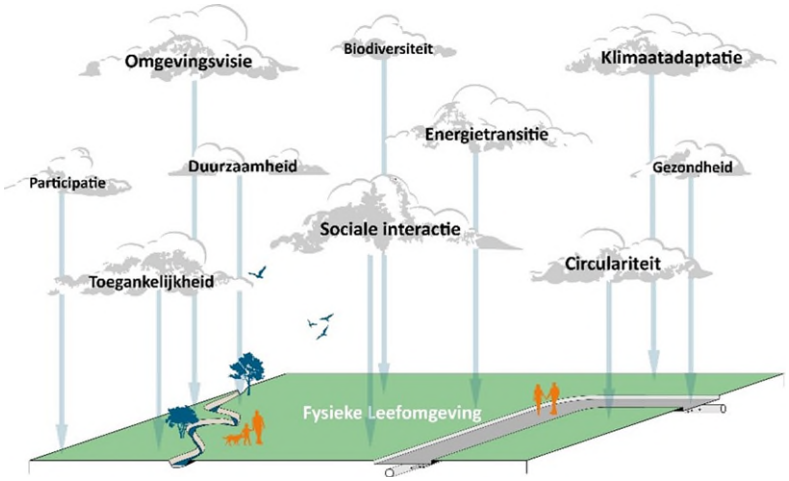
Figuur 1: De wereld van beheer (Antea Group)

2.1 Gedachtegang groeipad fysieke leefomgeving

Het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) is tot stand gekomen dankzij het doorlopen van verschillende stappen en acties. Het IBOR is in die zin meer een procesinstrument dan een los en op zichzelf staand document. Zonder een doorlopend proces is er geen IBOR. In deze paragraaf wordt het startpunt van het proces beschreven.

Startpunt van het proces

Het beheer in de gemeente is vastgelegd in een aantal bestaande, voornamelijk sectorale, beleidsdocumenten en beheer- en uitvoeringsplannen. De focus van deze sectorale plannen ligt voornamelijk op het voldoen aan de (wettelijke) verplichtingen, de normen en richtlijnen van het beheer van de desbetreffende objecten. Het beheerplan geeft hiermee inzicht in het technisch beheer en onderhoud om te voldoen aan de wettelijke kaders, gemeentelijke beleidskaders en beschikbare budgetten.

Figuur 2: Koppeling maatschappelijke opgaven met de fysieke leefomgeving

De gemeente heeft de wens om voor alle objecten in de fysieke leefomgeving een koppeling te leggen met de maatschappelijke opgaven (zoals in figuur 2 weergegeven), samengevoegd in één heldere en integrale aanpak. Elk object heeft op een bepaalde manier te maken met deze opgaven en draagt eraan bij. Denk daarbij aan een openbare ruimte waarin sociale interactie en bewegen in de openbare ruimte voor alle leeftijden, jong en oud, wordt aangemoedigd. Een inclusieve openbare ruimte waarin ook mindervaliden zich veilig kunnen bewegen. En/of een inrichting waarbij hergebruik en duurzame keuze van materialen en onderhoudsmaatregelen centraal staan.

Figuur 3: Groeipad Fysieke Leefomgeving (Antea Group)

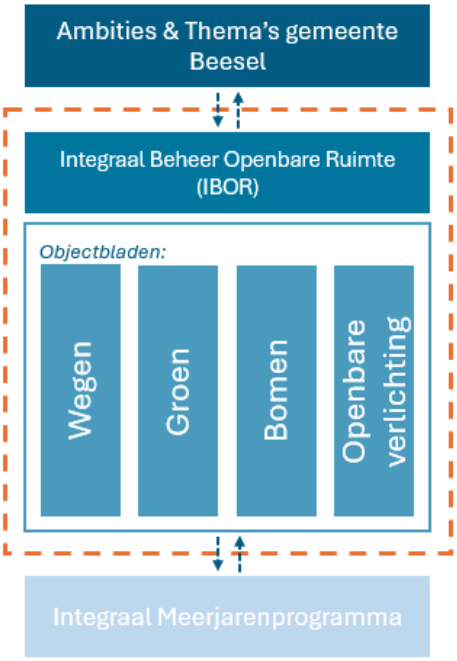
Deze gedachten en maatschappelijke ontwikkelingen eisen een andere focus. Verwacht wordt dat verder wordt gekeken dan de veelal technische eisen per object. Steeds belangrijker wordt het samenspel en de integrale benadering. Enerzijds in de inrichting; het zoeken naar oplossingen die de meeste waarde opleveren voor gebruikers. Anderzijds in de afstemming van maatregelen; uit oogpunt van financiën en het beperken van overlast is een uitgekiende integrale planning van groot belang. In deze planning is van belang rekening te houden met andere ontwikkelingen, bijvoorbeeld netwerkbeheerders en woningbouwcorporaties, en dat inwoners via communicatie en participatie actiever geïnformeerd en betrokken worden. Met het opstellen van dit IBOR wordt een stap gezet in dit groeipad (zie figuur 3). Hiermee vormt het IBOR de basis om het integraal werken binnen de gemeentelijke organisatie verder vorm te geven.

2.2 Integraal Beheerplan Openbare Ruimte

Het IBOR vormt het overkoepelende document voor alle objectbladen, zie ook figuur 4. In het IBOR worden de wettelijke en gemeentelijke kaders geschetst. Verder wordt ingegaan op de ambities en thema's vanuit bestaand beleid van de gemeente. En worden de maatschappelijke opgaven gekoppeld aan het beheer van de fysieke leefomgeving. Daarnaast worden de financiële kaders weergegeven en de integrale acties voor de komende beheerperiode uiteengezet. Al deze onderwerpen zijn overkoepelend aan de objecten.

2.3 Objectbladen

In de bijgevoegde objectbladen zijn de kaders van het programma per object verder uitgewerkt. Hierin is opgenomen wat het te beheren areaal is, welke kwaliteiten dit heeft, hoe er beheer wordt uitgevoerd en welke kosten hieraan verbonden zijn. Daarnaast wordt de koppeling met de ambities en thema's van de gemeente hierin verder gelegd. Per object is beschreven welke beheerstrategieën worden uitgevoerd en welk effect per kernambitie hiermee bereikt wordt.

Figuur 4: Schematische weergave IBOR met objectbladen

2.4 Beheerkostenberekening op basis van de GBI Kennisbank van Antea Group

De GBI Kennisbank vormt de basis voor de berekeningen in dit beheerplan. De GBI Kennisbank is de kennisbank waarin Antea Group landelijke beheerkennis, ervaringen en expertise doorvertalen naar marktconforme prijzen, beheermaatregelen en -strategieën op individuele objecten. Jaarlijks wordt deze kennisbank geïndexeerd en geactualiseerd. Dit zorgt voor een transparante en betrouwbare onderbouwing van de beheer- en onderhoudskosten zoals deze zijn opgenomen in de bijgevoegde objectbladen.

De eenheidsprijzen en maatregelpakketten uit de GBI Kennisbank zijn afgestemd op de gemeentelijke ambities, de gemeentelijke materiaalkeuzes en inzet van personeel. De berekende beheerkosten zijn hiermee integraal en omvatten alle relevante posten binnen het beheer en onderhoud dat de gemeente Beesel uitvoert.

Voor wegen zijn de beheerkosten gebruikt die door het inspectiebureau zijn berekend.

3 HUIDIGE SITUATIE

3. Huidige situatie

Om uitspraken te doen over het beheer van de fysieke leefomgeving is het allereerst van belang om inzicht te hebben in de huidige situatie. Welke strategische uitgangspunten hebben we? Wat (areaal) hebben we? Welke kwaliteit heeft het areaal op dit moment? Deze vragen worden in dit hoofdstuk beantwoord.

3.1 Terugblik afgelopen beheerperiode

Naast het beheren en onderhouden van de objecten in de openbare ruimte zijn de afgelopen periode een aantal andere processen en ontwikkelingen gestart.

Zo is er een start gemaakt met het actualiseren van het beheersysteem. Het gemeentelijke groenareaal is in het beheersysteem geanalyseerd en benodigde mutaties en actualisaties worden toegepast. Om dit proces in de toekomst te borgen wordt er gewerkt aan een proces dat hierbij ondersteuning biedt.

Op het gebied van openbare verlichting is er veel gebeurd. Zo is het bijna het gehele areaal sinds 2023 volledig vervangen door LED waarmee de toekomstige energiekosten en onderhoudskosten naar verwachting dalen.

Voor het object wegen is er onderhoud uitgevoerd en de weginspectie uit 2023 is verwerkt naar een concrete onderhoudsplanning. Deze is opgenomen in het voorliggende IBOR en het bijgevoegde objectblad wegen. Daarnaast zijn diverse projecten in 2025 uitgevoerd om de kwaliteit te verbeteren.

3.2 Aard en omvang van beheerarealen

Hieronder zijn de arealen van de verschillende objecten weergegeven, deze zijn afgerond. In de objectbladen zijn de arealen per object in meer detail weergegeven.

Asset	Object	Aantal	Eenheid
Groen	Gazon	81.000	m^2
	Berm	499.000	m^2
	Overig	307.000	m^2
Bomen en bosrijke gebieden	Bomen	9.700	stuks
	Bos en houtsingels	4.229.000	m^2
Wegen	Asfaltverharding	505.000	m^2
	Elementenverharding	468.000	m^2
	Beton	6.700	m^2
	Overig	258.000	m^2
Openbare verlichting	Armatuur	3.100	stuks
	Mast	3.200	stuks

Tabel 1: Arealen objecten gemeente Beesel

3.3 Monitoring en huidige kwaliteit

Methodiek

Om de ambitie voor de kwaliteit van de openbare ruimte te beschrijven en te meten wordt gebruik gemaakt van de landelijk gehanteerde beeldkwaliteit methodiek van CROW. Beeldmeetlatten voor alle objecten beschrijven, ondersteund door foto's, de kwaliteitsniveaus van A+ tot D. Figuur 5 geeft hiervan een indruk.

A+	A	B	C	D
				
Zeer hoog, zeer schoon. Nagenoeg ongeschonden, zeer intensief, uitstekend, als nieuw.	Hoog, schoon. Mooi en comfortabel, intensief, goed, weinig op aan te merken	Basis, matig schoon. Functioneel, standaard en voldoende	Laag, vuil. Onrustig beeld, discomfort, hinder, sober, extensief, enige schade	Zeer laag, zeer vuil. Kapitaalvernietiging, functieverlies, aansprakelijk/ onveilig, zeer extensief, verloederd

Figuur 5: Beeldkwaliteit methodiek van het CROW

De kwaliteit van het areaal wordt op diverse manieren gemeten. Periodiek wordt een weginspectie en een controle op openbare verlichting uitgevoerd, voor bomen wordt een boomveiligheidscontrole (BVC) uitgevoerd. Onlangs is een kwaliteitsschouw volgens de beeldkwaliteit systematiek van de CROW uitgevoerd. Daarnaast geven meldingen een indruk hoe inwoners de openbare ruimte ervaren.

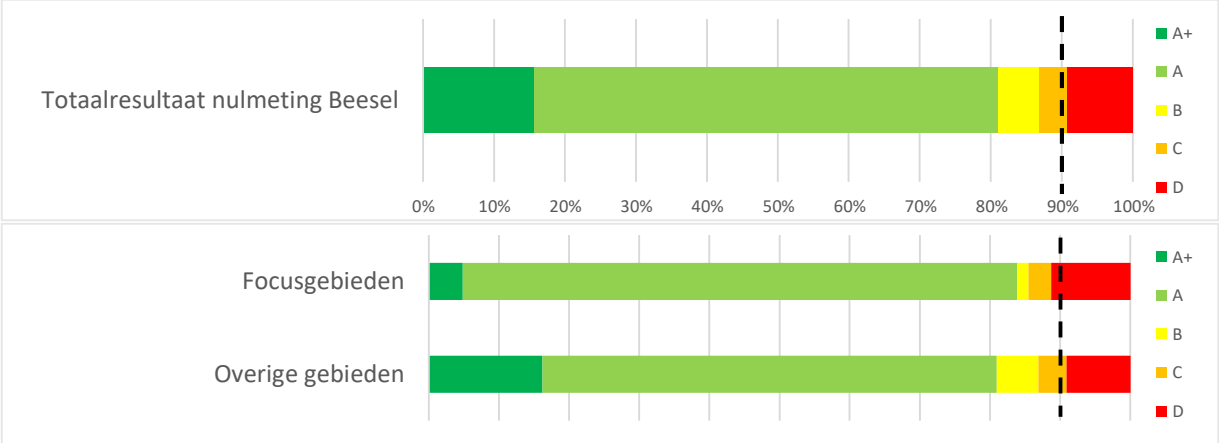
Het wegbeheer is er in essentie op gericht het huidige areaal aan verhardingen te onderhouden, zodat deze veilig door de (weg)gebruiker kan worden gebruikt. Aan de hand van een periodieke globale visuele weginspectie wordt de daadwerkelijke beheeropgave voor de verharding in Beesel inzichtelijk gemaakt. Hiervoor wordt niet de beeldkwaliteit systematiek van de CROW gebruikt maar hanteert men de weginspectiemethodiek die zich richt op het principe "Heel en Veilig". Het doel is om onderhoud zo te plannen dat de weg blijft voldoen aan deze basisgrens, waarbij detailverschillen in kwaliteit minder belangrijk zijn en de focus ligt op functioneel gebruik en veiligheid. Bij deze inspectie wordt er bijvoorbeeld gekeken naar de onderstaande schadebeelden en aan de hand daarvan de beheeropgave in beeld gebracht:

Oneffenheden - open verharding	Voegwijdte - open verharding	Dwarsonvlakheid - asfaltverharding	Oneffenheden - asfaltverharding
			

Figuur 6: Schadebeelden weginspectiemethodiek van het CROW

Resultaten kwaliteitsschouw

In 2025 is een schouw met betrekking tot beplanting, gras, onkruid op verharding en reiniging uitgevoerd door een inspecteur. In figuur 7 zijn de resultaten van deze schouw weergegeven.

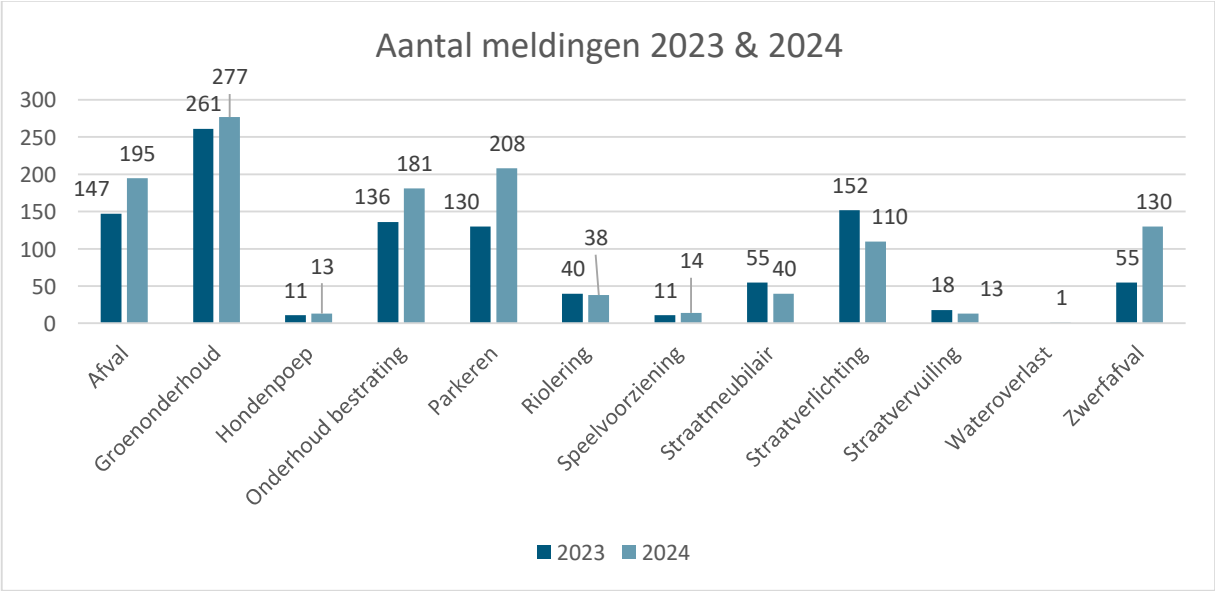
Figuur 7: Resultaat kwaliteitsschouw algemeen

In figuur 7 zijn de resultaten van de monitoringsronde weergegeven. Hierbij is er een 100% verdeling zichtbaar met daarin de behaalde kwaliteitsniveaus per beeldmeetlat. Bij de CROW-methode is de vuilste 10% leidend voor het uiteindelijke niveau (90% normering). Daarom is er bij de 90% een stippellijn zichtbaar, zodat per beeldmeetlat zichtbaar is welke uiteindelijke score de meetlocatie heeft behaald.

Vanuit de 90% normering scoort de gemeente Beesel op het algemene beeld een C-kwaliteit. Iets meer dan 85% scoort een B-kwaliteit of hoger. Daarnaast scoren de focusgebieden net een D-kwaliteit ondanks het ambitieniveau A. Wat wel opvalt in de focusgebieden is dat de hoeveelheid locaties die een A-kwaliteit of hoger scoren, hoger ligt dan in de overige gebieden. In de overige gebieden is meer B en C-kwaliteit gemonitord.

Analyse meldingen

Meldingen geven een indruk van hoe de aanwezige kwaliteit van de leefomgeving door inwoners wordt beleefd. Door deze te monitoren en aan te pakken wordt de kwaliteit van de omgeving verbeterd. Aan de hand van ontvangen meldingen, via het gemeentelijk meldingssysteem, worden eventuele incidenten in de openbare ruimte opgelost door de eigen dienst. In figuur 8 zijn de meldingen uit 2023 en 2024 weergegeven.

Figuur 8: Bron gemeentelijk meldingen systeem (april 2025)

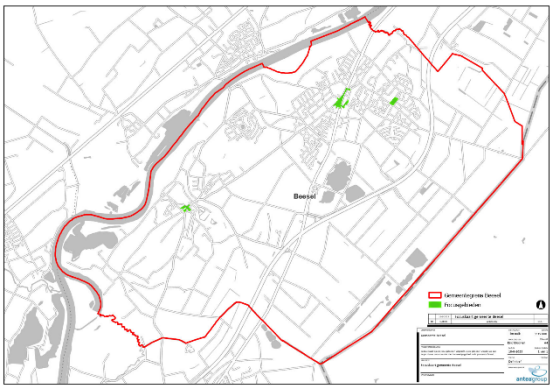
Te zien is dat het grootste deel van de geregistreerde meldingen in 2024 vallen binnen de categorie groenonderhoud (inclusief meldingen met betrekking tot onkruid), gevolgd door parkeren (voornamelijk parkeeroverlast), afval (bijplaatsing) en onderhoud bestrating. Opvallend is dat het aantal meldingen met betrekking tot zwerfafval in de openbare ruimte sterk is gestegen tussen 2023 en 2024. Meldingen met betrekking tot straatverlichting zijn daarentegen afgenomen. De meldingen worden tijdens het beheer en onderhoud waar mogelijk gelijk opgepakt en verholpen.

Voor het areaal wegen kan er naast de ontvangen meldingen vanuit inwoners aan de hand van de weginspectie iets gezegd worden over de kwaliteiten van het areaal. De meest recente weginspectie komt uit 2023 en is uitgevoerd door een derde partij. De openbare verlichting wordt ook periodiek gecontroleerd op het functioneren van de lampen en eventuele defecten. In de Objectbladen wordt hier verder op ingegaan en zijn de kwaliteitsresultaten inzichtelijk gemaakt voor de desbetreffende objecten.

3.4 Ambitie kwaliteit

De gemeente hanteert een gebiedsdifferentiatie in de beeldkwaliteitsambitie. Hierbij wordt er een onderscheid gemaakt in zogenoemde focusgebieden en de overige gebieden. Focusgebieden worden op een hoger niveau onderhouden, namelijk A-niveau. Overige gebieden wordt op een B-niveau onderhouden.

In bijlage I is de focuskaart opgenomen. Hierin is onderscheid gemaakt in focusgebieden en overig. In de objectbladen wordt vervolgens verder ingegaan op de effecten van de focusgebieden op bijvoorbeeld de beheerstrategieën van de desbetreffende beheerobjecten.

Figuur 10: Focuskaart gemeente Beesel (Antea Group, 2025)

Naast het vaststellen van ambitieniveaus kan er ook gestuurd worden op technische kwaliteit. Technische kwaliteit verwijst naar het functioneren van het object, waarbij de aandacht in het bijzonder uitgaat naar veiligheid.

Aangezien bepaalde objecten uitsluitend op technisch onderhoud, functioneel en veilig, worden aangestuurd waarbij geen onderscheid in gebieden gemaakt wordt, resulteert dit in de volgende kwaliteitsniveaus per objecten:

- Groen: focusgebieden A-niveau, overig B-niveau
- Bomen en bosrijke gebieden: focus op veiligheid
- Wegen: focus op technische kwaliteit en veiligheid
- Openbare verlichting: focus op technische kwaliteit en veiligheid

3.5 Werken met een beheersysteem

De actuele beheerarealen worden geregistreerd in het gemeentelijk beheersysteem. In dit beheersysteem is de omvang van het te beheren areaal inzichtelijk te maken in zowel kwantiteit als kwaliteit.

Actuele, **B**etrouwbare en **C**omplete data vormt de basis van een goed planmatig, effectief en efficiënt beheer en onderhoud van de fysieke leefomgeving. Het is daarom van belang om het proces rondom het actueel houden van de beheerdata goed vorm te geven in de komende beheerperiode.

Enkele processen en beschrijvingen die in het beheersysteem moeten worden opgenomen zijn bijvoorbeeld:

- Uitbreiding arealen;
- In beheersysteem duiden welke maatregelen genomen worden om de kwaliteit te behalen (planning);
- Registratie van veiligheidsinzichten zoals de resultaten van boominspecties, weginspecties enzovoorts;
- Integrale projectkaarten waarmee sectorale beheeropgaven op elkaar zijn afgestemd.

3.6 Werken met een meldingssysteem

Het gebruik van een meldingssysteem heeft een positief effect op zowel inwoners als de buitendienst. Inwoners kunnen eenvoudig meldingen doorgeven over de openbare ruimte, waardoor hun signalen sneller worden opgepakt en afgehandeld door de buitendienst. Dit zorgt voor een grotere betrokkenheid en tevredenheid onder inwoners, omdat zij merken dat hun meldingen serieus worden genomen en er vlot actie wordt ondernomen. Tegelijkertijd stelt het meldingssysteem de buitendienst in staat om effectiever en efficiënter te

werken, omdat meldingen via één weg binnenkomen. Deze worden geprioriteerd en gestructureerd en vervolgens opgevolgd. Dit draagt bij aan een betere communicatie tussen gemeente en inwoners, en zorgt ervoor dat incidenten en onderhoudsvragen snel en adequaat worden afgehandeld.

3.7 Werken met een integrale schouw

Een periodieke integrale schouw met de focus op groen waarbij de beeldkwaliteit gemonitord wordt, is essentieel voor effectief beheer van de openbare ruimte. Door structurele monitoring ontstaat inzicht in de actuele kwaliteit en worden knelpunten tijdig gesignaleerd. Dit geeft de beheerder grip en sturingsmogelijkheden om het beheer waar nodig bij te sturen en gericht in te spelen op ontwikkelingen en aandachtspunten in de leefomgeving. Een integrale schouw sluit direct aan bij de uitgangspunten van dit integrale beheerplan. De resultaten van de schouw vormen een essentiële basis voor het onderbouwen en actualiseren van de beschreven ambities, beheerstrategieën en -kaders.

3.8 Taakverdeling

De gemeente beschikt over een buitendienst die een groot deel van het beheer en onderhoud uitvoert in de openbare ruimte. Deze eigen buitendienst voert voornamelijk het verzorgend onderhoud uit waarmee de beeldkwaliteitsambitie van de gemeente in stand wordt gehouden maar ook dagdagelijks beheer zoals bijvoorbeeld snoeiwerkzaamheden, visuele veiligheidscontroles van bijvoorbeeld bosgebieden en het verhelpen van meldingen. Ook heeft de buitendienst extra aandacht voor toeristische routes met name rondom bankjes en zitplekken.

Een opvallend kenmerk is dat een deel van de groenploeg binnen de buitendienst bestaat uit medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeente hecht veel waarde aan inclusiviteit en biedt deze mensen, door hun structurele inzet binnen het team, een volwaardige en stabiele plek op de arbeidsmarkt. Dit vereist wel extra begeleiding, maatwerk en waar nodig het aanpassen van werkzaamheden aan individuele mogelijkheden en behoeften.

De voordelen van de eigen buitendienst is dat dit team servicegericht is richting de inwoners van de gemeente Beesel, beschikt over de benodigde gebiedskennis en flexibel in te zetten is om bijvoorbeeld incidenten of meldingen op te lossen.

4

KADERS & ONTWIKKELINGEN

4. Kaders en ontwikkelingen

Er bestaat geen overkoepelend wettelijk kader waarin voor gemeenten alle rechten en plichten met betrekking tot het beheer van de fysieke leefomgeving zijn vastgelegd. Beheerders hebben veel lokale keuzevrijheid maar zijn hierbij wel gebonden aan een aantal wettelijke en gemeentelijke kaders. Deze kaders worden in dit hoofdstuk verder beschreven. Daarnaast wordt ingegaan op trends en ontwikkelingen die invloed hebben op de openbare ruimte in gemeente Beesel.

4.1 Wettelijke kaders

Kapitaalgoederen in de Gemeentewet
In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de verplichting opgenomen om in de begroting en jaarrekening een paragraaf onderhoud kapitaalgoederen op te nemen. De provincie houdt jaarlijks toezicht op de begroting en bekijkt of er sprake is van achterstallig onderhoud.

Grondwet
Volgens artikel 21 van de Grondwet is de zorg van de overheid gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu. Het beheer van de openbare ruimte past in dit grondwetsartikel en van oudsher wordt de zorg voor een goede infrastructuur als een taak van de overheid gezien.

Zorgplicht
Vanuit het Nieuw Burgerlijk Wetboek heeft de gemeente Beesel een zorgplicht voor het handhaven en bevorderen van veiligheid in de openbare ruimte, aantoonbaar gemaakt door inspecties en onderhoud.

Omgevingswet
Met de nieuwe Omgevingswet verandert het juridische kader voor de openbare ruimte. Ambities worden integraal van aard, meer verplichtend en minder vrijblijvend. Met méér ruimte voor lokale initiatieven en nadruk op (vroegtijdige) participatie. In de omgevingsvisie worden de doelen vastgelegd vanuit geïntegreerde thema's zoals bereikbaarheid en duurzaamheid, maar ook bijvoorbeeld gezondheid, op basis van gemeenschappelijke kernwaarden.

Wettelijke kaders per beheerobject
De wettelijke kaders per beheerobject worden nader uiteengezet in de objectbladen. Onderstaand wordt een samenvatting gegeven van de belangrijkste wet- en regelgeving voor enkele afzonderlijke objecten die van toepassing zijn:

- De zorgplicht voor het openbaar ***groen*** verplicht tot het veilig in stand houden van alle ***bomen***. De zorgplicht voor het groen wordt mede ingevuld door de regels die gelden vanuit de Wet natuurbescherming. Deze wet beschrijft de duurzame instandhouding en zorgplicht voor soorten en gebieden. Dit is niet alleen van toepassing op groenvoorzieningen maar ook op andere beheerobjecten. Het Burgerlijk wetboek beschrijft wettelijke kaders over plaatsing van bomen tot de erfgrens.
- De verantwoordelijkheden van de gemeente als beheerder van ***wegen*** zijn vastgelegd in de Wegenwet en de Wegenverkeerswet. De Wegenverkeerswet vormt de basis voor alle verkeersregels, uitgangspunt daarbij is de vlotheid en doorstroming van het verkeer en het voorkomen van gevaar en hinder op de weg. In de Wegenwet is de onderhoudsplicht voor de wegen geregeld en die eist van de beheerder goed 'rentmeesterschap' en de verplichting haar wegen, ***openbare verlichting*** en civieltechnische kunstwerken 'in goede staat' te houden, voor de veiligheid van de weggebruiker en voor het borgen van de functionaliteit.

4.2 Gemeentelijke kaders

Structuurvisie

De visie beidt een strategische en duurzame ruimtelijke visie op de ontwikkelingen van het gemeentelijke areaal. Hierdoor vormt de structuurvisie het kader voor ruimtelijke ontwikkelingen. Binnen de visie zijn drie kernkwaliteiten benoemd: ondernemend, leefbaar en recreatief. Aanvullend zijn centrale waarden vastgesteld om de omgeving zo duurzaam en toekomstbestendig mogelijk in te richten.

Toekomstvisie

De toekomstvisie Leef Beesel 2050 schetst de taken, vraagstukken en ambities waarin de inwoners centraal staan. Gebouwd op drie pijlers:

- Leef voor elkaar;
- Leef in Beesel;
- Beleef in Beesel.

De visie benadrukt gemeenschapszin, een gezonde leefomgeving en een sterk toeristisch en cultureel profiel. Inwoners willen zelfstandigheid behouden, meer betaalbare woningen, betere infrastructuur en meer groen. De gemeente streeft naar een evenwichtige, wendbare en ondernemende organisatie die dicht bij haar inwoners staat. Deze visie is tot stand gekomen via brede participatie en vormt de leidraad voor beleid en keuzes richting 2050.

Mobiliteitsvisie

In de mobiliteitsvisie wordt het toekomstbeeld op mobiliteit voor de komende jaren geschetst. De mobiliteitsvisie draagt bij aan een duurzame, veilige en toegankelijke mobiliteit. Waarin bereikbaarheid een grote rol speelt maar ook de maatschappelijke opgaven in worden meegenomen.

Provinciale omgevingsvisie Limburg

In de omgevingsvisie van de provincie Limburg staan de uitdagingen van de provincie beschreven. Hiervoor zijn drie uitdagingen geformuleerd:

1. Een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving;
2. Toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economie;
3. Klimaatadaptatie en energietransitie.

Binnen deze uitdagingen zijn verschillende thematieken verder uitgewerkt in een visie. Daarnaast is Limburg in twee gebieden opgedeeld en zijn daar gebiedsgerichte visies voor opgesteld.

4.3 Trends & ontwikkelingen

Deze paragraaf schetst een beeld van een aantal belangrijke trends en ontwikkelingen voor de fysieke leefomgeving in Nederland maar ook in de gemeente Beesel. Het zijn ontwikkelingen die invloed hebben op de fysieke leefomgeving waarin we wonen, werken, ons verplaatsen en recreëren. Onder de ontwikkelingen vallen maatschappelijke thema's waar iedereen mee te maken krijgt. Door deze te koppelen aan beheer van de fysieke leefomgeving wordt maatschappelijke meerwaarde gecreëerd. De koppeling van de maatschappelijke thema's naar beheerambities wordt in hoofdstuk 5 verder vormgegeven.

Duurzaamheid & circulariteit

Zowel landelijk als in de gemeente Beesel is duurzaamheid een steeds belangrijker onderwerp geworden op allerlei vlakken van de maatschappij. Deze ontwikkeling sluit aan op de behoeften en welvaart van het heden, zonder de welvaart en behoeften van de toekomstige generaties in gevaar te brengen. Door op een duurzamere manier om te gaan met de leefomgeving wordt er minder druk op het milieu uitgeoefend.

De grondstoftransitie gaat over het veranderen van de manier waarop grondstoffen gebruikt en beheerd worden. Het gebruik van afval als grondstof en terugwinnen van energie zijn hierbij belangrijke thema's. Daarnaast wordt in de openbare ruimte gezocht naar het toepassen en hergebruiken van vrijkomende (organische) bouwstoffen.

Gezondheid
Gezondheid krijgt steeds meer aandacht. Mensen worden zich steeds bewuster van het belang van een gezonde levensstijl. De overheid zet steeds meer middelen en mogelijkheden in om de gezondheid positief te beïnvloeden. Een gevarieerde groene fysieke leefomgeving draagt bij aan het psychische en fysieke welzijn van de inwoners en moedigt aan tot meer beweging, wat een gezonde levensstijl bevordert. Maar ook zorgt dit voor meer contacten wat bijdraagt aan de mentale gezondheid.

Sociale interactie
Als gevolg van individualisering en digitalisering ontstaat er steeds minder sociale interactie. Desondanks is het wel belangrijk sociale cohesie te stimuleren. Het bevordert het sociale welzijn maar ook het veiligheidsgevoel in een wijk of buurt. Naast de voordelen voor inwoners zelf, geeft sociale interactie identiteit aan een wijk. Zo wordt de omgeving levendiger door ontmoetingsplaatsen of speeltuinen.

Toerisme
Gemeente Beesel staat bekend om haar groene omgeving. Toeristen komen hier met name voor rust, natuur en cultuur. Een recreatieve gemeente waar veel gewandeld en gefietst wordt. Maar ook beschikt de gemeente over historische monumenten en lokale bezienswaardigheden. Om de recreatieve waarde te behouden zet de gemeente in op extra aandacht rondom bankjes, zitplekken en randen van veelgebruikte wandel- en fietspaden.

Vergrijzing
Vergrijzing is een maatschappelijke ontwikkeling waarbij het aandeel ouderen in de bevolking toeneemt. Gemeenten zoals Beesel moeten hun infrastructuur aanpassen om te voldoen aan de behoeften van ouderen, zoals het plaatsen van meer zitbanken en het verbeteren van de toegankelijkheid. Daarnaast kan vergrijzing leiden tot minder gebruik van speelplaatsen en sportfaciliteiten. Dit vraagt om een heroverweging van de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte.

Toegankelijkheid
Er wordt steeds meer aandacht besteed aan toegankelijkheid in de fysieke leefomgeving. Daarbij gaat het om het creëren van ruimtes die voor iedereen toegankelijk zijn, ongeacht fysieke beperkingen. Naast de inrichting van deze gebieden, wordt in participatietrajecten gekeken naar het betrekken van een diverse groep.

Klimaatadaptatie
Het klimaat verandert, de strijd is niet meer alleen tegen het water door extreme regenval, maar we kampen ook met droogte en hitte. Om deze gevolgen te beperken is de duurzaamheidsvisie in de gemeente Beesel opgesteld. Om klimaat adaptief in te richten en te beheren is integraal werken en uitvoeren benodigd.

Biodiversiteit
De diversiteit van soorten planten en dieren in Nederland neemt af. Het verdwijnen van deze biodiversiteit heeft invloed op zowel de mens als de natuur in onze fysieke leefomgeving. Het is daarom van belang dat het biodiversiteitsverlies wordt omgebogen naar een biodiversiteitsherstel. Door het maken van bewuste keuzes in type en soort beplanting bij (inrichting) projecten en kritisch te kijken naar de bestaande groene kwaliteit die waarde heeft voor de aanwezige fauna kan de biodiversiteit bevorderd worden. Daarnaast is het van belang om in te zetten op een vitaal en divers groenareaal om beter bestand te zijn tegen ziekten en plagen.

Participatie
Burgers voelen zich betrokken bij hun wijk of omgeving en zetten zich daar vrijwillig voor in. Ze nemen steeds vaker het initiatief om oplossingen te bedenken voor bijvoorbeeld het onderhoud van speeltuinen of groenvoorzieningen. Dit verandert de relatie tussen overheid en burgers. Actieve burgers willen gehoord worden en verwachten maatwerk van de overheid, in plaats van standaardoplossingen. Dit leidt tot een nieuwe vorm van samenwerking, waarbij de gemeente voorzieningen kan aanbieden of beschikbaar kan stellen. Wel is het van belang dat binnen de gemeente eenduidigheid is over hoe om te gaan met participatie in welke situatie.

Energietransitie
Er is een transitie gaande waarbij steeds meer nieuwe en duurzame energiebronnen gebruikt worden voor onze behoeften aan energie en warmte. Het gebruik van fossiele brandstoffen zoals gas wordt tegelijkertijd verminderd om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. Deze aanpak ligt in lijn met het Klimaatakkoord van de Nederlandse overheid. De energietransitie heeft gevolgen voor de fysieke leefomgeving, waarbij de druk op en in de ondergrond toeneemt.

Nutsbedrijven
Nutsbedrijven zoals water-, gas-, elektriciteits- en telecombedrijven hebben een aanzienlijke impact op de fysieke leefomgeving. Deze bedrijven leggen uitgebreide netwerken van leidingen, kabels en andere infrastructuur aan. Dit heeft effect op de bodem en het landschap met name tijdens de aanleg. Maar ook door noodzakelijke vervanging of verzwaring van deze netwerken raakt de asset wegen eerder afgeschreven dan voorzien. Om dit effect te minimaliseren dienen de planningen van vervanging zoveel mogelijk met elkaar afgestemd te worden om eerdere afschrijving van materialen, en daarmee kapitaalsvernietiging, te voorkomen.

Financiën
‘Ravijnjaar 2028’ is een veelbesproken term. Gemeenten gaan structureel minder geld ontvangen van de rijksoverheid wat leidt tot financiële tekorten. Juist in deze context is het van belang het beheer van de openbare ruimte op orde te brengen en de benodigde budgetten inzichtelijk te maken. Onvoldoende middelen versterken bestaande knelpunten en vergroten de negatieve effecten op kwaliteit en beleving van de leefomgeving. Zonder deze basis kunnen in de toekomst lastig goede en onderbouwde keuzes worden gemaakt in de context van het aankomende Ravijnjaar en de effecten daarvan op de openbare ruimte.

Vervangingsopgave
Landelijk gezien staat de komende decennia een grote vervangingsopgave van de openbare ruimte te wachten. Veel delen van de openbare ruimte die rond de jaren '60 zijn aangelegd, naderen het einde van hun technische levensduur. Dit is echter wel afhankelijk van plaatselijke factoren. Zo ligt de gemeente Beesel op een zandgrond, waardoor de verwachting is dat de vervangingsopgave in de gemeente pas later zal plaatsvinden.
Het vervangen van deze kapitaalgoederen in een korte periode kan leiden tot onevenredig hoge maatschappelijke kosten. Om dit te voorkomen is de gemeente beginnen met de uitrol van de ‘brede wijkaanpak’ waarin projecten staan opgenomen. Dit biedt de kans om de openbare ruimte toekomstbestendig te maken door bewonerswensen en thema’s zoals klimaatadaptatie, energietransitie en mobiliteitsvraagstukken actief te betrekken bij het proces.

5 MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S

5. Maatschappelijke thema's

Vanuit het bestaande beleid zijn vijf thema's geduid: Beleving, Veiligheid & Gezondheid, Duurzaamheid, Klimaat, Biodiversiteit en Innovatie. Deze thema's sluiten aan op de ontwikkelingen en geven grip op hoe om te gaan met de verschillende kansen en uitdagingen die spelen in de openbare ruimte. In dit hoofdstuk wordt de koppeling gelegd tussen de thema's en beheer van de fysieke leefomgeving. Ofwel: hoe kan beheer van de objecten bijdragen aan de thema's.

5.1 Beleving, veiligheid & Gezondheid

Een goed beheerde openbare ruimte draagt bij aan een positieve beleving voor bewoners en bezoekers. Het bevordert sociale interactie en welzijn. Sociale veiligheid is de basis voor een positieve beleving en gezonde leefomgeving. Een gezonde omgeving draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid van inwoners, bezoekers en ondernemers. Effectief beheer van de openbare ruimte zorgt ervoor dat deze doelen worden bereikt en dat de ruimte duurzaam en toegankelijk blijft voor iedereen. De gemeente draagt op de volgende manieren hieraan bij:

- De gemeente houdt de openbare ruimte schoon, heel en veilig;
- Om de veiligheid langs doorgaande wegen en woningen te garanderen voert de gemeente boom-veiligheidscontroles uit;
- Als bermen ecologisch beheerd worden, maait de gemeente wel de zichthoeken en veiligheidszones bij doorgaande routes om de veiligheid te verbeteren;
- In focusgebieden past de gemeente beplanting met meer esthetische waarde toe;
- Materiaalkeuze zoals bestrating en meubilair zijn van esthetische waarde in focusgebieden;
- Op toeristische routes plaatst de gemeente meer rustplekken, zoals banken, voor recreanten;
- De gemeente heeft banken geplaatst met gebiedseigen spreuken in het dialect om het karakter en de identiteit van de gemeente Beesel te versterken;
- De gemeente zorgt voor goede wandel- en fietsroutes;
- De gemeente zet in op laagdrempelige bereikbaarheid zodat de omgeving toegankelijk is voor iedereen;
- De gemeente creëert ontmoetingsplekken waar groen, spelen en ontmoeten samenkomen;
- Om meer aandacht voor een gezonde leefstijl te creëren heeft de gemeente fruitbomen geplant;
- Om de identiteit van de gemeente Beesel te bevorderen benadrukt de gemeente de identiteit van elke kern;
- Inwoners hebben de mogelijkheid om een boomspiegel, een stuk groen of geveltuintje te adopteren in de wijk;
- Om inwoners te stimuleren om bij te dragen aan een gezonde leefomgeving geeft de gemeente zaadjes, bomen, nestkastjes en compost weg aan inwoners;
- Bij herinrichtingsprojecten betrekt de gemeente de wijk en andere stakeholders en laten hen participeren;
- De gemeente heeft aandacht voor voetpaden rondom openbare en recreatieve voorzieningen;
- De hoofdfietsroutes tussen de kernen zijn voorzien van verlichting.

5.2 Duurzaamheid

Door duurzaam beheer wordt de impact op het milieu verminderd en wordt de natuurlijke omgeving beschermd voor toekomstige generaties. Dit omvat het gebruik van milieuvriendelijke materialen, energie-efficiënte verlichting en het bevorderen van biodiversiteit. Duurzaam beheer stimuleert bewustwording en betrokkenheid bij inwoners en ondernemers. Het zorgt ervoor dat de openbare ruimte niet alleen functioneel en aantrekkelijk is, maar ook ecologisch verantwoord. De gemeente Beesel volgt hierin de ontwikkelingen en

geeft hier een praktische invulling aan. Het beheer van de objecten draagt op de volgende manieren bij aan het thema duurzaamheid:

- Waar mogelijk vormt de gemeente overbodige verharding om naar groen;
- Indien mogelijk wordt groen snoeiafval verwerkt tot compost, soms wordt deze op een later moment opnieuw toegepast in de gemeente;
- De gemeente zet in op hergebruik van materialen en maakt daarbij gebruik van het renovatiecentrum; Bij bepaalde producten, zoals asfalt, houdt de gemeente rekening met het maximaal constructief toelaatbare percentage;
- De gemeente zet in op een brede wijkaanpak waarbij sociaal, groen en onderhoud betrokken worden;
- Waar mogelijk plaatst de gemeente waterdoorlaatbare parkeerplaatsen;
- Om duurzaam waterbeheer toe te passen plaatst de gemeente waar mogelijk infiltratieriolering en infiltratiekolken;
- De gemeente vermindert hun CO_2 uitstoot door tijdens werkuren enkel gebruik te maken van dienstfietsen, openbaar vervoer of elektrische auto's, dit geldt niet voor de buitendienst;
- Het afval in de openbare ruimte scheidt de gemeente na het ledigen van de afvalbakken;
- De gemeente zet in op het verminderen van afvalbakken in de openbare ruimte om inwoners te stimuleren afval thuis te scheiden;
- Bij renovatie of nieuwe aanplant van bomen houdt de gemeente rekening met de schaduwval in verband met zonnepanelen;
- De gemeente past functionele verlichting toe, waarbij gekeken wordt naar de mogelijkheid tot het uitzetten en dimmen van verlichting.

5.3 Klimaat

Door klimaatbewust beheer kan de gemeente de gevolgen van extreme weersomstandigheden beperken en de veerkracht van de omgeving vergroten. Klimaatadaptatie zorgt ervoor dat de openbare ruimte beter bestand is tegen klimaatveranderingen en draagt bij aan een duurzame en leefbare omgeving voor iedereen. De gemeente draagt op de volgende manieren bij aan het thema klimaat:

- De gemeente zet in op het plaatsen van meer bomen om hittestress tegen te gaan;
- Indien mogelijk plaatst de gemeente bij aanleg of renovatie van wijken wadi's om bij regenval water te bergen;
- Bij voorkeur plant de gemeente inheemse beplanting, die aangepast is aan het klimaat, in het buitengebied;
- Waar mogelijk plaatst de gemeente waterdoorlaatbare parkeerplaatsen;
- Daar waar mogelijk zet de gemeente in op het opwaarderen van de bestaande grond met vochthoudende materialen of compost. Met deze werkwijze hoeft minder grond afgevoerd te worden;
- Het Groene Loket in de gemeente Beesel helpt inwoners bij het adviseren over welke duurzaamheidsmaatregelen zoals energiebesparing en hergebruik zij kunnen treffen;
- Er worden geen bomen gekapt voor zonnepanelen.

5.4 Biodiversiteit

Een divers ecosysteem draagt bij aan de veerkracht en gezondheid van de omgeving. Door het bevorderen van biodiversiteit, zoals het aanplanten van inheemse planten en het creëren van habitatten voor lokale fauna, wordt de ecologische balans versterkt. Dit zorgt voor een rijkere en meer stabiele leefomgeving. Het beheer van de objecten draagt op de volgende manieren bij aan het thema biodiversiteit:

- Waar mogelijk past de gemeente ecologisch bermbeheer toe en voert een monitoring uit;
- In focusgebieden past de gemeente beplanting met meer diversiteit en esthetische waarde toe;
- Bij groenrenovatie heeft de gemeente aandacht voor biodiversiteit;
- Om meer aandacht voor een gezonde leefstijl te creëren plant de gemeente fruitbomen;
- De gemeente plaatst informatieborden met betrekking tot biodiversiteit en geeft rondleidingen om inwoners en bezoekers te informeren;

- Inwoners hebben de mogelijkheid om een boomspiegel, stuk groen of geveltuintje te adopteren in de wijk en deze aan te leggen, te beheren en onderhouden;
- Om de biodiversiteit te versterken geeft de gemeente bomen, zaadjes, nestkastjes en compost weg;
- Bij voorkeur plant de gemeente inheemse beplanting die aangepast is aan het klimaat, in het buitengebied;
- Waar mogelijk plant de gemeente gemengde beplanting aan om de biodiversiteit te versterken;
- Om de gemeente te vergroenen worden bermen opnieuw aangeplant;
- De gemeente behoudt de natuurlijke groenstructuren en zet in op herstel van deze structuren, zoals het aanleggen van maasheggen;
- De gemeente verbetert de levensduur van bomen door groeiplaatsverbetering toe te passen;
- Om inwoners te informeren zet de gemeente een communicatiecampagne biodiversiteit op;
- Monumentale bomen en de gemeentelijke bomenstructuur worden beschermd tegen kappen in de bomenverordening;
- Het afvallen van bladeren, vruchten, bloemblaadjes, schaduwwerking, vogelpoep etc. hoort bij bomen en zijn geen redenen om bomen te kappen;
- De gemeente monitort op de Japanse Duizendknoop;
- In samenwerking met derden plaatst de gemeente insectenhotels;
- Bij het plaatsen van openbare verlichting wordt rekening gehouden met de flora en fauna.

5.5 Innovatie

Door innovatieve oplossingen te implementeren, zoals slimme technologieën en duurzame materialen, kan de gemeente de efficiëntie en functionaliteit van de ruimte verbeteren. Innovatie stimuleert creativiteit en vooruitgang, wat leidt tot een betere leefomgeving voor iedereen. Het bevordert de betrokkenheid van inwoners en draagt bij aan een toekomstbestendige openbare ruimte. Het beheer en onderhoud van de objecten draagt op de volgende manieren bij aan innovatie:

- De gemeente plaatst wadi’s waar mogelijk;
- Om meer aandacht voor een gezonde leefstijl te creëren plant de gemeente fruitbomen. Ook wordt gekeken naar uitbreiding en aanleg van voedselbossen;
- De gemeente zet in op een brede wijkaanpak waarbij sociaal, groen, wegen, riolering, verkeer en onderhoud betrokken worden;
- De gemeente werkt data gestuurd in combinatie met het beheersysteem, waarbij beschikbare data gebruikt wordt bij het bepalen van de onderhoudswerkzaamheden om de levensduur te verlengen;
- Op gevoelige locaties plaatst de gemeente watergeefsensoren in beplanting;
- Verlichting is functioneel. Waar mogelijk kijkt de gemeente naar slimme oplossingen, zoals bijvoorbeeld het dimmen van verlichting als er geen activiteiten zijn.

FINANCIËN 6

6. Financiën

In dit hoofdstuk worden de beschikbare budgetten en kredieten inzichtelijk gemaakt en aangegeven wat de berekende onderhouds- en vervangingskosten zijn voor de komende planperiode.

6.1 Huidige budgetten

De gemeente Beesel beschikt over budgetten om het beheer en de vervangingen in de openbare ruimte te financieren. Hieronder worden de beschikbare budgetten per object inzichtelijk gemaakt.

Wegen

Het huidige budget is gekoppeld aan de beheeropgave zoals die aan de hand van de meest recente weginspectie wordt bepaald. Uit deze recente weginspectie is de volgende groot onderhoudsplanning gekomen inclusief geraamde beschikbare budgetten:

Jaar	Project	Bedrag
2026	Muiterdijk	€ 355.165
2026	Burgerweg (combi Muiterdijk)	€ 53.458
2026	2e deel Lambertusdijk	€ 604.023
Totaal 2026		**€ 1.012.646**
2027	Rijksweg Zuid	€ 177.106
2027	Rijksweg Noord	€ 62.387
2027	Rijksweg (bibeko 660 m + 220 m)	€ 101.636
2027	Beeselseweg (bubeko)	€ 112.547
Totaal 2027		**€ 453.676**
2028	Hoogstraat	€ 968.443
Totaal 2028		**€ 968.443**
2029	Prins Hendrikstraat (incl. trottoirs)	€ 203.081
2029	Beeselsewegweg (bibeko)	€ 219.140
Totaal 2029		**€ 422.221**
	Totaal	**€ 2.856.986**
	Gemiddeld per jaar	**€ 714.247**

Tabel 2: Onderhoudsplanning wegen incl. geraamde budgetten

Daarnaast is er vanaf 2026 jaarlijks een vast budget van **€ 120.000, -** beschikbaar voor het uitvoeren van klein onderhoud in de gemeente Beesel.
Voor het financieren van de vervangingsbehoefte beschikt de gemeente Beesel over projectkredieten. Tot en met 2025 werd gewerkt met een voorziening.

Groen, bomen & bosrijke gebieden

In de onderstaande tabellen zijn de huidige budgetten voor het openbaar groen, de bomen en bosrijke gebieden inzichtelijk gemaakt.

Groen, Bomen en Bosrijke gebieden	Kosten
Onderhoud groen, bomen, bosrijke gebieden	€ 1.805.841

Tabel 3: Huidige budgetten groen, bomen en bosrijke gebieden

In de huidige begroting is een budget van **€ 1.805.841** voor zowel groen als bomen en bosrijke gebieden opgenomen. Dit budget is voor het onderhoud, waar ook kleinschalige vervangingen zoals inboet, vervangen van een dode boom en beperkte groeiplaatsverbeteringen in zijn opgenomen. Er is géén afzonderlijk

vervangingsbudget. Aangezien het budget op één post is opgenomen in de begroting, worden deze (groen, bomen en bosrijke gebieden) ook samengevoegd in het IBOR. Gelijk aan de huidige situatie, geven we ook het totaal van deze onderdelen weer in het IBOR.

Openbare verlichting

In de huidige begroting is voor openbare verlichting een structureel budget opgenomen van **€ 48.380, -.** Dit budget is enkel voor dagdagelijks onderhoud.

Openbare Verlichting	Kosten
Onderhoud	€ 48.380

Tabel 4: Beschikbare budgetten openbare verlichting

Onkruid op verharding

De gemeente Beesel beschikt over een structureel budget voor het onkruid op verharding. Dit budget valt binnen het budget van de gemeentelijke buitendienst.

Onkruid op verharding	Kosten
Onderhoud	€ 32.300

Tabel 5: Beschikbaar budgetten onkruid op verharding

In 2026 is er eenmalig € 50.000 extra geraamd voor het extra onderhoud aan het openbaar groen waarmee ook het onkruid op verharding wordt aangepakt. Echter is het structureel beschikbare budget gelijk gebleven.

6.2 Berekende onderhouds- en vervangingskosten

Wegen

Zoals beschreven zijn de beheerkosten voor de wegen berekend door het inspectiebureau. Deze bedragen zijn vanuit deze ramingen overgenomen. In de onderstaande tabellen zijn deze kosten per jaar inzichtelijk gemaakt:

Klein onderhoud	2026	2027	2028	2029
Wegen	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000

Tabel 6: overzicht berekende klein onderhoud

Vanuit de inspectie is er ook een onderhoudsraming opgesteld die gemiddeld per jaar op het volgende bedrag uit komt:

Onderhoudskosten gemiddeld per jaar	2026	2027	2028	2029
Wegen	€ 714.247	€ 714.247	€ 714.247	€ 714.247

Tabel 7: overzicht berekende onderhoudsbudgetten

Groen, bomen & bosrijke gebieden

Voor de objecten groen, bomen & bosrijke gebieden zijn op basis van het areaal en de ambities de onderhouds- en vervangingskosten berekend door middel van de GBI Kennisbank van Antea Group.

Berekende onderhoudskosten	2026	2027	2028	2029
Groen, bomen & bosrijke gebieden	€ 1.895.500	€ 1.895.500	€ 1.895.500	€ 1.895.500

Tabel 8: Overzicht berekende onderhoudskosten

Voor de komende jaren is de volgende vervangingsplanning inclusief geraamde budgetten opgenomen. Dit zijn op zichzelf staande projecten van groen, bomen en bosrijke gebieden en worden niet gekoppeld aan grote onderhoudswerkzaamheden van bijvoorbeeld wegen en riolering.

Jaar	Onderdeel	Bedrag
2026	Vervanging Bomen	€ 315.371
2026	Vervanging Plantsoen	€ 125.413
Totaal 2026		€ 440.784
2027	Vervanging Bomen	€ 716.949
2027	Vervanging Plantsoen	€ 131.314
Totaal 2027		€ 848.263
2028	Vervanging Bomen	€ 469.338
2028	Vervanging Plantsoen	-
Totaal 2028		€ 469.338
2029	Vervanging Bomen	€ 505.955
2029	Vervanging Plantsoen	-
Totaal 2029		€ 505.955
	Totaal	€ 2.264.340
	Gemiddeld per jaar	€ 566.085

Tabel 9: Onderhoudsplanning groen, bomen en bosrijke gebieden

Voor de gehele planperiode is dit een totale vervangingsopgave van € **2.264.340** en gemiddeld zo'n **€ 566.085** per jaar.

Openbare verlichting

Voor het object Openbare verlichting wordt ook het huidige budget overgenomen. Deze loopt in lijn met de berekende kosten op basis van de GBI Kennisbank:

Openbare Verlichting	Kosten
Onderhoud	€ 48.380

Tabel 10: overzicht berekend onderhoudsbudget

Onkruid op verharding

Voor het bestrijden van het onkruid op verharding is ook een cyclische berekening uitgevoerd op basis van de GBI Kennisbank. Hierbij is het berekende bedrag gebaseerd op het bestrijden van het onkruid op alle open verhardingen (elementenverharding zoals betonstraatstenen enzovoorts) binnen de kernen met de functies voetpaden, rijbanen en fietspaden. In onderstaande tabel zijn de berekende onderhoudskosten weergegeven:

Onkruid op verharding	Kosten
Onderhoud	€ 97.000

Tabel 11: overzicht berekend onderhoudsbudget

6.3 Samenvattend

Alles samenvattend kan het volgende worden beschreven over de huidige beschikbare budgetten en de relevante berekende beheerkosten.

Wegen

Voor de berekening van het object Wegen is in onderstaande tabel de confrontatie met het huidige beschikbare budget weergegeven.

Wegen	Beschikbaar gemiddeld per jaar	Berekend gemiddeld per jaar	Verschil
Klein onderhoud	€ 40.000	€ 120.000	**€ - 80.000**
Groot onderhoud en vervanging	€ 754.000	€ 714.247	**€ 39.753**

Tabel 12: overzicht beschikbare en berekende budgetten

Groen, bomen & bosrijke gebieden

Voor de objecten groen, bomen & bosrijke gebieden is geconstateerd dat het beschikbare budget onvoldoende is om de ambitie te realiseren. Het tekort bedraagt afgerond **€ 90.000,-**. Bij het uitvoeren van de berekening is uitgegaan van de ambitie A in focusgebieden en B in overige gebieden, deze wijziging heeft effect op het benodigde onderhoudsbudget. Daarnaast zijn werkzaamheden zoals onderhoud van bosstroken in de berekening meegenomen, dit wordt op het moment niet uitgevoerd. Tot slot zijn de berekende budgetten gebaseerd op langdurig onderhoud en geïndexeerd op het huidige prijspeil.

Aangezien er geen jaarlijks vervangingsbudget is, kan er worden geconcludeerd dat het structurele vervangingsbudget niet toereikend is. Respectievelijk is dit tekort zo'n **€ 566.000,-** gemiddeld per jaar. Zoals beschreven in paragraaf 6.1 valt een deel van de jaarlijkse vervangingsopgave van het groen binnen grotere integrale projecten, de zogenoemde wijkaanpak, vanuit wegen en riolering. Deze vervangingskosten vallen buiten de scope van het berekende bedrag.

Groen, Bomen & Bosrijke gebieden	Beschikbaar gemiddeld per jaar	Berekend gemiddeld per jaar	Verschil
Onderhoud	€ 1.805.841	€ 1.895.500	**€ - 89.659**
Vervanging	€ 0	€ 566.085	**€ - 566.085**

Tabel 13: overzicht beschikbare en berekende budgetten

In de gemeentelijke budgetstructuur zit het onderhoud en de vervanging van groen, bomen en bosrijke gebieden in één exploitatiebudget. Daarnaast kan er ook sprake zijn van dekking vanuit specifieke projectmiddelen. Binnen het bestaande budget Is de nadruk gelegd op onderhoud en beheer en zijn alleen kleinschalige vervangingen mogelijk. Nu we het actuele inzicht hebben in ons areaal en bijbehorende levensduur en dit naast onze ambities en maatschappelijke opgaven leggen, is het van belang dat het beheer meer planmatig en structureel gaan plaatsvinden. Dit draagt bij aan kwalitatief hoogwaardig openbaar groen in de gemeente Beesel.

Openbare verlichting

De huidige beschikbare budgetten van Openbare verlichting zijn voldoende om het benodigde beheer en onderhoud uit te voeren in de gemeente Beesel. Deze budgetten zijn dan ook een op een overgenomen in het desbetreffende Objectblad.

Openbare verlichting	Beschikbaar gemiddeld per jaar	Berekend gemiddeld per jaar	Verschil
Onderhoud	€ 48.380	€ 48.380	**€ 0**

Tabel 14: overzicht beschikbare en berekende budgetten

Onkruid op verharding

Voor de berekening van het onkruid op verharding budget is in onderstaande tabel de confrontatie met het huidige structurele beschikbare budget weergegeven.

Onkruid op verharding	Beschikbaar gemiddeld per jaar	Berekend gemiddeld per jaar	Verschil
Onkruid op verharding	€ 32.300	€97.000	**€ - 64.700**

Tabel 15: overzicht beschikbare en berekende budgetten

Uit zowel de meldingen als de jaarlijkse schouw blijkt dat de aanwezigheid van onkruid op verhardingen en rondom obstakels een aanzienlijk effect heeft op de beleving van de openbare ruimte. De resultaten van de schouw maken duidelijk dat het huidige borstelbeleid, waarbij inwoners zelf verantwoordelijk zijn voor het schoonhouden van hun stoep en alleen de zogenoemde “weesplekken” worden meegenomen binnen het beschikbare budget, ontoereikend is om aan de gestelde ambities te voldoen. Om hier verbetering in aan te brengen, wordt voorgesteld het borstelbeleid af te stemmen op de gestelde beeldkwaliteitsniveaus: kwaliteitsniveau A in de focusgebieden en niveau B in de overige delen van de bebouwde kom. Dit houdt in dat het verwijderen van onkruid op verhardingen en rond obstakels met een hogere frequentie plaatsvindt, verspreid over een groter oppervlak, dus ook binnen woonwijken. In de focusgebieden wordt gestreefd naar een onkruidvrije situatie. Voor deze aanpak is een jaarlijks budget van **€ 97.000**, - euro nodig, berekend op basis van de oppervlakten verharding in de focusgebieden en binnen de bebouwde kom, afgestemd op de gewenste kwaliteitsniveaus A en B.

Hieruit kan worden geconcludeerd dat het huidige beschikbare structurele budget van € 32.300 per jaar niet toereikend is vergeleken met het berekende benodigde budget van € 97.000 per jaar. Er is een tekort van zo’n **€ 64.700** per jaar.

7 BEHEERSTRATEGIE

7. Actieplan

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe het beheer en onderhoud van de openbare ruimte vorm krijgt. Het actieplan helpt bij het ontwikkelen van het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte de komende beheerperiode.

Bij het opstellen van het IBOR is de eerste basis gelegd voor de doorontwikkeling van een integrale aanpak tussen de diverse objecten. Door één helder en transparant integraal maatschappelijk kader toe te passen worden de ambities versterkt. Daarnaast draagt onderstaand actieplan bij aan het verwezenlijken van de thema's en de integraliteit in de gemeente Beesel.

Basis op orde

Bij de basis op orde draait het om doelmatig en efficiënt beheer. Hiervoor is het belangrijk dat de arealen en kwaliteit van de objecten op orde zijn zodat deze toegepast kunnen worden bij het bepalen van de onderhoudswerkzaamheden. Op deze manier kan er efficiënt beheerd worden. Het hebben en houden van actuele, betrouwbare en complete informatie van de objecten in de openbare ruimte én het eenduidig vastleggen is een belangrijke actie voor de komende planperiode.

Jaarlijkse schouw ten behoeve van kwaliteit

Om de ambities te toetsen en een goed beeld te geven van de kwaliteit van de openbare ruimte, is het van belang om jaarlijks een schouw van de openbare ruimte uit te voeren. Hierdoor wordt het effect van een integrale aanpak in beeld gebracht. Daarnaast biedt een schouw de mogelijkheid om het beeldkwaliteitsniveau van groen in focusgebieden in beeld te brengen. Met het invoeren van de focuskaart en dus een hoger ambitieniveau in deze gebieden is het belangrijk de kwaliteit inzichtelijk te hebben. Geadviseerd wordt om jaarlijks minimaal één integrale (beeld)kwaliteitsschouw uit te voeren.
Aanvullend aan de jaarlijkse schouw wordt specifiek voor wegen een tweejaarlijkse inspectie uitgevoerd. Met deze inspectie kan grip en zicht gehouden worden op de huidige kwaliteit.

Evalueren en verbeteren

Door de Plan-Do-Check-Act-cyclus (PDCA-cyclus) te doorlopen worden alle beheeraspecten aangepakt, wat leidt tot een alomvattend beeld. Op basis hiervan worden ambities en beheerkaders van de gemeente Beesel indien nodig bijgesteld of verder verfijnd.

Integraal programmeren en samenwerken

Om vanuit de basis op orde een stap verder te zetten is het van belang om integraal te werken. Door integraal te programmeren, kunnen gemeenten verschillende projecten en activiteiten op elkaar afstemmen, wat leidt tot efficiënter gebruik van middelen en betere coördinatie tussen verschillende objecten en belanghebbenden. Dit voorkomt overlap tussen projecten waardoor vertragingen en extra kosten worden geminimaliseerd. Bovendien bevordert integraal programmeren de samenwerking tussen verschillende disciplines, waaronder wegen, riolering, groen, verkeer etc., binnen de gemeente. Dit zorgt voor een gedeelde visie en gezamenlijke verantwoordelijkheid, wat resulteert in een hogere kwaliteit van de openbare ruimte en een grotere tevredenheid van de inwoners. Het stelt de gemeente in staat om flexibel in te spelen op veranderende omstandigheden en behoeften en om proactief te werken aan duurzame oplossingen.

Datagedreven(beheer)

Datagedreven beheer stelt de gemeente in staat om actuele informatie te verzamelen en analyseren. Dit draagt bij aan integraal programmeren. Het biedt inzicht in de prestaties en onderhoudsbehoeften van verschillende objecten. Door data centraal te stellen, kan de gemeente flexibel inspelen op veranderende omstandigheden en de behoeften van de gemeenschap.

Aandacht voor communicatie

Goede communicatie richting inwoners is essentieel voor een effectieve aanpak van het beheer van de openbare ruimte. Op dit moment is dit nog een aandachtspunt voor de gemeente om op het gebied van grote onderhoudswerkzaamheden de inwoners te informeren maar ook om hen te betrekken in het beheer en onderhoud. Het is belangrijk dat de gemeente dit verder gaat inrichten, zodat inwoners tijdig weten wat ze kunnen verwachten.

Meldingen

Het ontvangen en afhandelen van meldingen is een belangrijk onderdeel van het contact met inwoners en gebruikers van de openbare ruimte. Om de meldingen beter te registeren en planmatig aan te pakken is het essentieel dat deze uitsluitend via de officiële kanalen worden gemeld. Dat kan via:

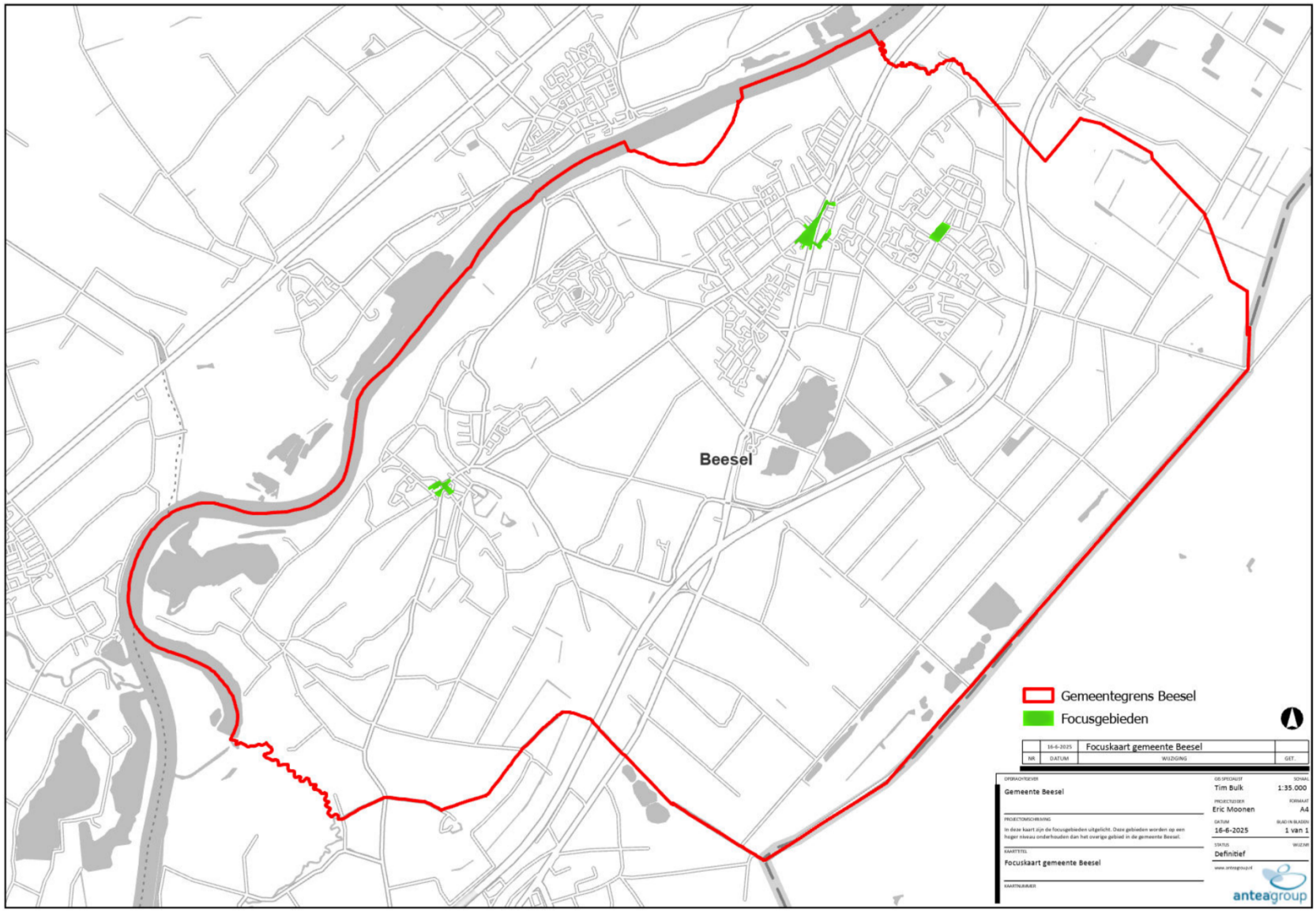
1. De Melding Openbare Ruimte, via de website van de gemeente Beesel
2. De Buiten Beter app

Alleen zo is er een eenduidig beeld van de melding afzonderlijk én kan frequent een analyse worden uitgevoerd over alle meldingen en hierop desgewenst actie worden ondernomen. Om de analyse van de meldingen te verbeteren, dient onderscheid gemaakt te worden in meldingen voor groenonderhoud en melding onkruid op verharding. Hiervoor dient het meldingsformulier aangepast te worden.

Gewoon samen bloeien
in Oppe Brik
#OppeBrikBloeit
Gemeente
Beesel

BIJLAGEN

Bijlage I: Focuskaart

Bijlage II: Beeldmeetlatten

Niveau A wordt toegepast in de aangewezen focusgebieden. In de rest van de gemeente geldt niveau B. De onderstaande beeldmeetlatten geven een overzicht van de beschikbare meetlatten; daarnaast worden nog andere beeldmeetlatten gebruikt.

Groen	**beplanting-onkruid**			
A+	A	B	C	D
 Er is geen onkruid.	 Er is weinig onkruid.	 Er is in beperkte mate onkruid.	 Er is redelijk veel onkruid.	 Er is veel onkruid.
bedekking onkruid 0 % per 100 m²	**bedekking onkruid** ≤ 20 % per 100 m²	**bedekking onkruid** ≤ 30 % per 100 m²	**bedekking onkruid** ≤ 40 % per 100 m²	**bedekking onkruid** > 40 % per 100 m²
bedekking door resten 0 % per 100 m²	**bedekking door resten** ≤ 20 % per 100 m²	**bedekking door resten** ≤ 30 % per 100 m²	**bedekking door resten** ≤40 % per 100 m²	**bedekking door resten** > 40 % per 100 m²
aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm 0 stuks per 100 m²	**aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm** ≤ 10 stuks per 100 m²	**aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm** ≤ 20 stuks per 100 m²	**aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm** ≤ 30 stuks per 100 m²	**aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm** > 30 stuks per 100 m²
hoogte onkruid ≤ 75 cm	**hoogte onkruid** ≤ 75 cm	**hoogte onkruid** ≤ 75 cm	**hoogte onkruid** > 75 cm	**hoogte onkruid** > 75 cm
zodevorming nee	**zodevorming** nee	**zodevorming** nee	**zodevorming** ja	**zodevorming** ja

Groen	**beplanting-bodembedekkers-kaal oppervlak**			
A+	A	B	C	D
 Er is geen kaal oppervlak.	 Er is weinig kaal oppervlak.	 Er is in beperkte mate kaal oppervlak.	 Er is redelijk veel kaal oppervlak.	 Er is veel kaal oppervlak.
kaal oppervlak 0 % per 100 m²	**kaal oppervlak** ≤ 5 % per 100 m²	**kaal oppervlak** ≤ 10 % per 100 m²	**kaal oppervlak** ≤ 25 % per 100 m²	**kaal oppervlak** > 25 % per 100 m²
Meetinstructie: Kaal oppervlak				

Verharding	**Open verharding-elementenverharding-onkruid**			
A+	A	B	C	D
				
Er is geen onkruid.	Er is weinig onkruid.	Er is in beperkte mate onkruid.	Er is redelijk veel onkruid.	Er is veel onkruid.
bedekking onkruid	bedekking onkruid	bedekking onkruid	bedekking onkruid	bedekking onkruid
0 % per 100 m²	≤ 2 % per 100 m²	≤ 4 % per 100 m²	≤ 8 % per 100 m²	> 8 % per 100 m²
Meetinstructie: onkruid op verharding				

Bijlage III: Objectbladen

- Objectblad groen
- Objectblad bomen & bosrijke gebieden
- Objectblad wegen
- Objectblad openbare verlichting

Inleiding

Dit objectblad openbaar groen is gegenereerd aan de hand van openbare data, waaronder de BGT vanuit de landelijke voorziening. Elke gemeente is verplicht als bronhouder om de BGT actueel, betrouwbaar en compleet te houden. Het groenareaal van de gemeente Beesel in dit objectblad is vanuit deze landelijke voorziening gegenereerd.

Het objectblad is gericht op het beheer en onderhoud van het openbaar groen in de gemeente Beesel. Door middel van de GBI Kennisbank van Antea Group is er een gemiddelde beheer en onderhoudskosten berekening uitgevoerd.

Het areaal bomen valt onder het objectblad bomen en bosrijke gebieden. Daarnaast valt specialistisch beheer zoals sportvelden buiten de scope. Wel worden onderhoud en arealen van begraafplaatsen opgenomen in het objectblad groen.

Areaal

De areaalgegevens van de gemeente Beesel zijn verkregen middels een analyse van de landelijke voorziening Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) met als peildatum 7 februari 2025. De arealen gazon en bermen komen voort uit de gemeentelijke maaikaarten.

In de onderstaande tabel is het areaal weergegeven, dit is inclusief het areaal op begraafplaatsen:

Beheergroep	Areaal	Eenheid
Bosplantsoen	**162.993**	m^2
Heesters	**109.058**	m^2
Bodembedekkers	**23.737**	m^2
Vaste planten	**7.512**	m^2
Struikrozen	**2.045**	m^2
Haag	**6.100**	m^2
Gazon	**80.756**	m^2
Berm	**499.242**	m^2
Bloembollen	**1.937**	m^2
Totaal	**887.493**	**m^2**

Tabel 1: GISIB Beesel (februari 2025)

ca. 90 ha Groen

Verdeling per gebiedstype

De gemeente Beesel hanteert een focuskaart om de differentiatie in beheerniveaus binnen de gemeente te duiden. Hierbij worden twee soorten gebieden gehanteerd: focus- en standaardgebieden.

Focusgebieden

De focusgebieden zijn de gebieden in de gemeente Beesel waar een hoger beheerniveau wordt gehanteerd. Deze gebieden zijn veelal centrumgebieden in de verschillende plaatsen, waarbij de hoofdfunctie recreatie is en bezoekers en inwoners langere tijd verblijven.

In het integraal beheerplan openbare ruimte is de desbetreffende focuskaart voor de gemeente Beesel opgenomen, waarin deze focusgebieden inzichtelijk zijn gemaakt.

In de focusgebieden van de gemeente Beesel is in totaal **3.779** m^2 groen aanwezig. Deze groenvlakken worden op een hoger beheerniveau onderhouden.

Monitoring kwaliteit

Op dit moment wordt er geen structurele schouw op groenobjecten uitgevoerd. Onderhoud wordt onder andere op basis van klachten en meldingen uitgevoerd. Om inzicht te krijgen in de kwaliteit van het openbaar groen kunnen inspecties of schouwrondes worden uitgevoerd. Dit kan bijvoorbeeld middels de CROW-beeldkwaliteitsmethodiek. Hierbij worden, om eenduidig over de kwaliteit van het areaal groen te communiceren, vijf standaard kwaliteitsniveaus aangehouden, conform de CROW-kwaliteitscatalogus openbare ruimte.

Beleving/meldingen

Groen in de leefomgeving dat goed wordt onderhouden heeft een positief effect op de inwoners van de gemeente Beesel. Het bevordert de gezondheid en het welzijn van inwoners maar verbetert ook de lucht- en waterkwaliteit net zoals de biodiversiteit. Groen in een wijk draagt bij aan het karakter en de herkenbaarheid van de wijk. Hiernaast kan groen mensen verbinden en zorgen voor participatie en sociale cohesie in een gemeente. Tevens draagt groen bij aan de economische waarde van een wijk.

Groen kan echter ook een reden zijn voor klachten van inwoners. Als groen niet goed onderhouden wordt, leidt dit tot een verloederde en onverzorgde uitstraling van de buitenruimte. Daarnaast kan het voor onveilige situaties zorgen in het verkeer als het zicht beperkt wordt. Tot slot kan overhangende beplanting het effect hebben dat trottoirs minder toegankelijk zijn.
Kijkend naar de meldingen uit 2023 en 2024 ging ongeveer 14% van de meldingen over groenonderhoud, dit is inclusief de meldingen over onkruid op verharding.

Beheerkaders

De volgende algemene beheeruitgangspunten zijn van toepassing in de gemeente Beesel:

- Uitvoering en onderhoud moet voldoen aan de omgevingswet, Wet Natuurbescherming en Zorgplicht;
- We gaan uit van de volgende kwaliteitsniveaus:
  Focusgebieden: A-niveau
  Overige gebieden: B-niveau
- Bij beheer van groen wordt geen gebruik gemaakt van chemisch bestrijdingsmiddelen, met uitzondering van de bestrijding van invasieve exoten;
- Tijdens het beheer van groen wordt rekening gehouden met duurzaamheid, klimaat, biodiversiteit maar ook het zorgen voor een prettige leefomgeving om in te verblijven. Schoon, heel en veilig staan centraal;
- Tijdens het uitvoeren van het groenbeheer wordt rekening gehouden met overzichtelijkheid van een situatie en daarmee de invloed op sociale veiligheid en verkeersveiligheid;
- De beheerarealen worden actueel gehouden in het gemeentelijk beheersysteem.

Daarnaast zet de gemeente in op het koppelen van maatschappelijke opgaven aan beheer van groen. Op de volgende thema's en ambities zet de gemeente in:

- In focusgebieden past de gemeente beplanting met meer esthetische waarde toe, in het buitengebied plaatsen we bij voorkeur inheemse beplanting die aangepast is aan het klimaat;
- Ontmoetingsplekken worden gecreëerd daar waar groen, spelen en ontmoeten samenkomen;
- Inwoners hebben de mogelijkheid om een boomspiegel, een stuk groen of geveltuintje te adopteren in de wijk;
- Waar mogelijk wordt overbodige verharding omgevormd naar groen;
- Bij groenrenovatie heeft de gemeente aandacht voor biodiversiteit;
- Bij aanplant hebben we extra aandacht voor het groen in de eerste periode, bijvoorbeeld door water geven jonge planten;
- De gemeente behoudt de natuurlijke groenstructuren en zet in op herstel van deze structuren zoals het aanleggen van maasheggen.

Beheerstrategie

De beheerstrategie van openbaar groen is onder te verdelen in de onderstaande activiteiten. Waarbij ook onderscheid wordt gemaakt in zogenoemde focusgebieden. Het onderhoudsniveau ligt in deze gebieden een niveau hoger ten behoeve van de esthetische waarde.

Verzorgend onderhoud
De activiteiten die tot het verzorgend onderhoud voor het groenbeheer behoren zijn onder andere het maaien, snoeien, onkruidbestrijding en plaatsen van bladkorven. Maar ook het bijmaaien rondom objecten, uitbaggeren van water, oevers, riet maaien, afzetten van bosschages en houtwallen. Kenmerken van verzorgend onderhoud zijn redelijk frequent herhalende werkzaamheden die jaarlijks of meerdere malen per jaar terugkomen. Verzorgend onderhoud heeft als doel de beeldkwaliteit in de gemeente Beesel op het gewenste ambitieniveau te houden.

Technisch onderhoud
Onder technisch onderhoud vallen grotere, planmatige maatregelen met als doel de structurele achteruitgang van een object te vertragen en/of weer aan de gewenste richtlijnen te laten voldoen. De werkzaamheden zijn ingrijpend van aard en periodiek. Onder technisch onderhoud valt bijvoorbeeld een grootschalige snoeibeurt aan beplantingsvakken en groeiplaatsverbetering. Tot slot wordt op grotere bermen ecologisch bermbeheer toegepast. Technisch onderhoud heeft als doel de levensduur van het object te verlengen.

Vervanging
Vervanging wordt pas toegepast als technisch onderhoud niet meer toereikend of niet meer efficiënt/economisch wenselijk is. Maatregelen zijn bijvoorbeeld de renovatie van beplantingsvakken. Bij vervanging wordt het groen met nieuw groen vervangen waarbij de inrichting niet drastisch verandert. Maar ook omvorming van verharding naar groen wordt uitgevoerd.

Taakverdeling
Verzorgend onderhoud wordt met name door de buitendienst van de gemeente Beesel uitgevoerd. Hieronder vallen zaken als onderhoud aan smalle bermen, groenvakken en het snoeien van hagen. Grotere werkzaamheden zoals groot onderhoud en vervangingen aan groen worden uitbesteed.

Financiën

Berekende onderhouds- en vervangingskosten
Aan de hand van de eerdergenoemde arealen, de taakverdeling tussen eigen dienst en aannemers en de GBI Kennisbank van Antea Group is er berekend welke kosten nodig zijn om het openbaar groen, bomen en bosrijke gebieden in de gemeente Beesel te onderhouden. De budgetten voor groen, bomen en bosrijke gebieden worden samengevoegd in één budget omdat in de begroting gebruik wordt gemaakt van één post. Gelijk aan de huidige situatie, geven we ook het totaal van deze onderdelen weer in onderstaande tabel.

In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de berekende jaarlijkse gemiddelde onderhouds- en vervangingskosten om het huidige areaal op het vastgestelde kwaliteitsniveau te beheren.

Berekende onderhoudskosten	2026	2027	2028	2029
Groen, bomen & bosrijke gebieden	€ 1.895.500	€ 1.895.500	€ 1.895.500	€ 1.895.500

Tabel 2: berekende onderhoudskosten incl. VAT (Antea Group, november 2025)

Voor inzicht in de vervangingskosten is een vervangingsplanning opgesteld. Dit betreft afzonderlijke projecten gericht op groenvoorziening, bomen en bosrijke gebieden. Deze projecten worden niet gekoppeld aan grootschalige onderhoudswerkzaamheden, zoals die van wegen of riolering.

Jaar	Onderdeel	Bedrag
2026	Vervanging Bomen	€ 315.371
2026	Vervanging Plantsoen	€ 125.413
Totaal 2026		€ 440.784
2027	Vervanging Bomen	€ 716.949
2027	Vervanging Plantsoen	€ 131.314
Totaal 2027		€ 848.263
2028	Vervanging Bomen	€ 469.338
2028	Vervanging Plantsoen	-
Totaal 2028		€ 469.338
2029	Vervanging Bomen	€ 505.955
2029	Vervanging Plantsoen	-
Totaal 2029		€ 505.955
	Totaal	€ 2.264.340
	Gemiddeld per jaar	€ 566.085

Tabel 3: Onderhoudsplanning groen, bomen en bosrijke gebieden

In totaal is er jaarlijks **€ 1.895.500**,- euro nodig voor het uitvoeren van onderhoud van zowel groen als bomen en bosrijke gebieden in de gemeente Beesel. Daarnaast is er gemiddeld jaarlijks **€ 566.085**,- euro nodig voor het planmatig vervangen van groen en bomen.

Huidig budget
In de onderstaande tabel zijn de huidige budgetten weergegeven voor groen, bomen en bosrijke gebieden:

	Kosten
Onderhoud groen, bomen, bosrijke gebieden	€ 1.805.841

Tabel 4: huidige budgetten groen, bomen en bosrijke gebieden (programmabegroting Beesel 2025)

Als we de berekende beheerkosten vergelijken met het huidige budget dan is er een verschil van afgerond **€ 90.000,-** euro te zien is tussen de berekende beheerkosten en het huidige beschikbare onderhoudsbudget. De berekende kosten zijn hoger dan de huidige budgetten, onder andere door het streven naar een hoger kwaliteitsniveau in de focusgebieden. Maar ook doordat sommige onderhoudstaken extra aandacht vragen. Daarnaast worden verschillende taken door onze eigen dienst uitgevoerd, zoals het afhandelen van meldingen, communiceren met inwoners en het begeleiden van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Aanbevelingen

- Het is noodzakelijk om de beheerdata op orde te krijgen: actueel, betrouwbaar en compleet in het gemeentelijk beheersysteem;
- Om grip en stuur te krijgen op de gewenste en gehaalde (beeld)kwaliteit is ons advies om planmatig integrale (beeld)kwaliteitsschouwen uit te voeren. Hiermee ontstaat er inzicht in de huidige kwaliteit van het areaal;
- Beheerpraktijk afstemmen op de ambities; met het vaststellen van de ambities is het nu noodzakelijk om de koppeling te blijven zoeken met de beheerpraktijk;
- Voorkeur vastleggen voor het gebruik van bepaalde (plant)soorten (bijvoorbeeld inheems of klimaat adaptief).

Inleiding

Dit objectblad richt zich op het beheer en onderhoud van bomen en natuurlijke bossen in de gemeente Beesel. Het betreft enkel de bomen en bosgebieden die in het beheer zijn van de gemeente. De bomen en bosgebieden in beheer van het waterschap, particulieren en overige derde partijen zijn geen onderdeel van dit objectblad.

Areaal

De dataset van bomen wordt door de gemeente Beesel zelf geregistreerd. Aan de hand van een export vanuit het gemeentelijk systeem is het areaal inzichtelijk gemaakt. In totaal heeft de gemeente **9.697 stuks** bomen in beheer.

9.697 stuks bomen

Naast bovenstaande bomen staan bomen ook in bossen, houtsingels en natuurgebieden. Op basis van de BGT zijn de arealen in de onderstaande tabel weergegeven:

Ca. 423 ha bos

Type	Oppervlakte	Eenheid
Gemengd bos	**917.695**	m2
Heide	**9.186**	m2
Houtsingels	**46.493**	m2
Loofbos	**2.839.564**	m2
Naaldbos	**416.355**	m2
Totaal	**4.229.293**	**m2**

Tabel 1: arealen bomen en bosrijke gebieden

Monitoring kwaliteit

Om de kwaliteit en levensduur van de bomen te bepalen, wordt middels een boom veiligheidscontrole (BVC) geïnspecteerd. Bij een BVC inventariseert een inspecteur eventuele (mechanische) zwaktes van een boom. Deze inspectie wordt opgepakt vanuit de zorgplicht die de gemeente draagt over haar bomenareaal. Vanuit de BVC komen bomen naar voren die een eventuele gevaarzetting vormen. Op basis van het inspectieadvies worden vervolgens beheersmaatregelen uitgevoerd om de gevaarzetting op te lossen.

Beheerkader

De volgende beheeruitgangspunten zijn van toepassing:

- Uitvoering en onderhoud moet voldoen aan de omgevingswet, Wet Natuurbescherming, boomverordening en de Zorgplicht;
- Het Handboek Bomen 2022 van het Norminstituut Bomen is de leidraad;
- In de bomenverordening 2019 is opgenomen dat bomen enkel gekapt worden indien de veiligheid in geding is of als de boom niet meer duurzaam te handhaven is;
- Beheer van bosgebieden en houtsingels is gericht op natuurwaarden en recreatieve beleving;
- Bomen worden beheerd op basis van directe veiligheid voor de omgeving en gezondheid van de boom;
- De beheerarealen worden actueel gehouden in het gemeentelijk beheersysteem.

Daarnaast zet de gemeente in op het koppelen van maatschappelijke opgaven aan het beheer van bomen. Op de volgende thema's en ambities zet de gemeente in:

- Om de veiligheid te garanderen voert de gemeente een boom veiligheidscontrole (BVC) uit;
- Bij renovatie of nieuwe aanplant van bomen probeert de gemeente rekening te houden met de schaduwval in verband met zonnepanelen; bestaande bomen worden niet gekapt voor zonnepanelen;
- De gemeente zet in op het plaatsen van meer bomen om hittestress tegen te gaan;
- In focusgebieden wordt beplanting met meer diversiteit en esthetische waarde toegepast, in het buitengebied gaat de voorkeur naar inheemse beplanting die aangepast is aan het klimaat;

- Waar mogelijk wordt gemengde beplanting geplant om de biodiversiteit te versterken;
- De levensduur van bomen wordt verlengd door groeiplaatsverbetering toe te passen;
- Gemeentelijke boomstructuren (monumentale bomen) beschermen we in de gemeente Beesel;
- Bij aanplant hebben we extra aandacht in de eerste periode bijvoorbeeld door water geven jonge bomen;
- Bij vervanging van bomen wordt, indien mogelijk, in overleg met bewoners het type bepaald;
- Overlast zoals bladval, seizoenshinder en schaduw horen bij bomen en zijn geen reden om een boom te kappen, indien er sprake is van onacceptabele overlast kan de vervanging eerder overwogen worden.

Beheerstrategie

Om te zorgen dat bomen op een veilige manier een zo lang mogelijke levensduur hebben, worden verschillende vormen van onderhoud toegepast: technisch onderhoud en vervanging. Daarnaast worden inspecties en monitoring uitgevoerd om te bepalen of onderhoud/vervanging nodig is.

Technisch onderhoud
De basis voor technisch onderhoud is de BVC-controle. Op basis van deze uitkomsten worden snoeiwerkzaamheden aan bomen uitgevoerd.
Incidenteel worden exoten in bosgebieden en bij houtsingels beheerst. Ook wordt onderhoud zoals dunnen van houtwallen en bossen incidenteel uitgevoerd.

Vervanging
Vervanging wordt pas toegepast als planmatig onderhoud niet meer toereikend, veilig of duurzaam te handhaven is. Maatregelen zijn hierbij het verwijderen van een boom en herplanten met een nieuwe boom.

Het einde van de levensduur van een boom wordt bepaald aan de hand van de resultaten van de recente boominspectie.

Inspectie en monitoring
Bomen worden elke 3 jaar geïnspecteerd aan de hand van een BVC-controle welke wordt vastgelegd in het beheersysteem. Attentiebomen worden jaarlijks geïnspecteerd. Op basis van de uitkomsten van deze BVC-controle wordt indien nodig aanvullend onderzoek uitgevoerd.
Jaarlijks wordt een visuele controle op veiligheid van de bosstroken langs de wegen op de wegenlegger en langs woongebieden uitgevoerd. Eenmaal in de drie jaar vindt er een snoei ten behoeve van de veiligheid plaats van deze bosstroken.

Taakverdeling
De bomenploeg van de gemeente Beesel voert het dagdagelijks beheer en onderhoud uit zoals snoeiwerkzaamheden, de visuele controle van bosgebieden en houtsingels en incidentele BVC. Een aannemer voert meestal de BVC, boomonderzoeken en vervangingen uit.

Financiën

Berekende onderhouds- en vervangingskosten
Aan de hand van de eerdergenoemde arealen, de taakverdeling tussen eigen dienst en aannemers en de GBI Kennisbank van Antea Group is er berekend welke kosten nodig zijn om het openbaar groen, bomen en bosrijke gebieden in de gemeente Beesel te onderhouden. De budgetten voor groen, bomen en bosrijke gebieden worden samengevoegd in één budget omdat in de begroting gebruik wordt gemaakt van één post. Gelijk aan de huidige situatie, geven we ook het totaal van deze onderdelen weer in onderstaande tabel.

In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de berekende jaarlijkse gemiddelde onderhouds- en vervangingskosten om het huidige areaal op het vastgestelde kwaliteitsniveau te beheren.

Berekende onderhoudskosten	2026	2027	2028	2029
Groen, bomen & bosrijke gebieden	€ 1.895.500	€ 1.895.500	€ 1.895.500	€ 1.895.500

Tabel 2: berekende onderhoudskosten incl. VAT (Antea Group, november 2025)

Voor inzicht in de vervangingskosten is een vervangingsplanning opgesteld. Dit betreft afzonderlijke projecten gericht op groenvoorziening, bomen en bosrijke gebieden. Deze projecten worden niet gekoppeld aan grootschalige onderhoudswerkzaamheden, zoals die van wegen of riolering.

Jaar	Onderdeel	Bedrag
2026	Vervanging Bomen	€ 315.371
2026	Vervanging Plantsoen	€ 125.413
Totaal 2026		€ 440.784
2027	Vervanging Bomen	€ 716.949
2027	Vervanging Plantsoen	€ 131.314
Totaal 2027		€ 848.263
2028	Vervanging Bomen	€ 469.338
2028	Vervanging Plantsoen	-
Totaal 2028		€ 469.338
2029	Vervanging Bomen	€ 505.955
2029	Vervanging Plantsoen	-
Totaal 2029		€ 505.955
	Totaal	€ 2.264.340
	Gemiddeld per jaar	€ 566.085

Tabel 3: Onderhoudsplanning groen, bomen en bosrijke gebieden

In totaal is er jaarlijks **€ 1.895.500**,- euro nodig voor het uitvoeren van onderhoud van zowel groen als bomen en bosrijke gebieden in de gemeente Beesel. Daarnaast is er gemiddeld jaarlijks **€ 566.085**,- euro nodig voor het planmatig vervangen van groen en bomen.

Huidig budget
In de onderstaande tabel zijn de huidige budgetten weergegeven voor groen, bomen en bosrijke gebieden:

	Kosten
Onderhoud groen, bomen, bosrijke gebieden	€ 1.805.841

Tabel 4: huidige budgetten groen, bomen en bosrijke gebieden (programmabegroting Beesel 2025)

Als we de berekende beheerkosten vergelijken met het huidige budget dan is er een verschil van afgerond **€ 90.000,-** euro te zien is tussen de berekende beheerkosten en het huidige beschikbare onderhoudsbudget. De berekende kosten zijn hoger dan de huidige budgetten, onder andere door het streven naar een hoger kwaliteitsniveau in de focusgebieden. Maar ook doordat sommige onderhoudstaken extra aandacht vragen. Daarnaast worden verschillende taken door onze eigen dienst uitgevoerd, zoals het afhandelen van meldingen, communiceren met inwoners en het begeleiden van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Aanbevelingen

- Het is noodzakelijk om de beheerdata op orde te krijgen: actueel, betrouwbaar en compleet in het gemeentelijk beheersysteem;
- Beheerpraktijk afstemmen op de ambities; met het vaststellen van de ambities is het nu noodzakelijk om de koppeling te blijven zoeken met de beheerpraktijk;

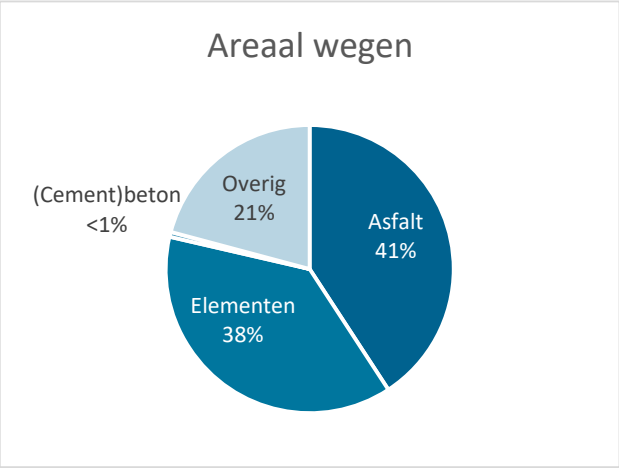
- Om de kwaliteit van bosranden en hagen te verbeteren dienen deze werkzaamheden uitbesteed te worden, dit wordt de komende beheerperiode ingeregeld;
- Vervangingsopgave: het is te adviseren om de vervangingsopgave van het bomenareaal inzichtelijk te maken en af te stemmen met de grote projecten van wegen en riolering (integraal werken);
- Specifieke opgaven op kaart inzichtelijk maken zoals bijvoorbeeld boomwortelproblematiek middels een QuickScan;
- Voorkeur vastleggen voor het gebruik van bepaalde (plant)soorten (bijvoorbeeld inheems of klimaat adaptief).

Afbakening

De gemeente Beesel verzorgt het beheer en onderhoud van de wegen en verhardingen in de openbare ruimte. Dit omvat alle soorten verhardingen zoals rijbanen, fiets- en voetpaden, parkeervoorzieningen en pleinen gemaakt van asfalt, beton, elementen en semiverhardingen. Ook bermverhardingen die bij de openbare weg horen, vallen hieronder. De gemeente Beesel kenmerkt zich ook door de verschillende zandpaden die de gemeente heeft. Deze verhardingen bevinden zich zowel binnen (bibeko) als buiten (bubeko) de bebouwde kom.

Areaal

De areaalgegevens van de gemeente Beesel zijn geïnventariseerd door een inspectiebureau in 2023.
In de onderstaande illustratie en tabel is het areaal weergegeven:

Figuur 1: Areaal wegen (bron: inspectiebureau 2023)

Beheergroep	Areaal	Eenheid
Asfalt	**505.076**	m^2
Elementen	**468.455**	m^2
(Cement)beton	**6.689**	m^2
Overig	**258.029**	m^2
Totaal	**1.238.249**	**m^2**

Tabel 1, Areaalgegevens wegen gemeente Beesel (bron: inspectiebureau 2023)

Verdeling naar gebiedstypen

De gemeente Beesel hanteert een focuskaart om de differentiatie in beheerniveaus binnen de gemeente te duiden. Hierbij worden er twee soorten gebieden gehanteerd: focus- en standaardgebieden.

Focusgebieden
De focusgebieden zijn de gebieden in de gemeente Beesel waar een hoger beheerniveau wordt gehanteerd. Deze gebieden zijn veelal centrumgebieden in de verschillende plaatsen, waarbij de hoofdfunctie recreatie is en bezoekers en inwoners langere tijd verblijven.

Voor wegen is de differentiatie in kwaliteitsniveau op basis van soort focusgebied niet van toepassing. Dit komt doordat het beheer en onderhoud van wegen met name gaat over de technische staat van het object. Hierbij moet het functioneel en veilig zijn. Dit is niet een op een door te vertalen naar een (beeld)kwaliteitsniveau.

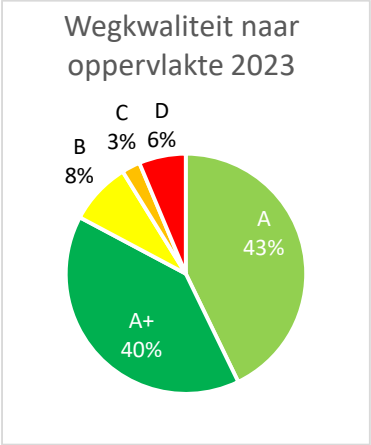
In het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte is de desbetreffende Focuskaart voor de gemeente Beesel opgenomen, waarin deze focusgebieden inzichtelijk zijn gemaakt.

Monitoring kwaliteit

Om inzicht te krijgen in de kwaliteit van het totale wegareaal worden inspecties uitgevoerd, dit volgens de door de CROW P146b opgestelde en landelijk geaccepteerde methodiek voor de globale visuele inspectie. Om eenduidig over de kwaliteit van het wegennet te communiceren, worden de vijf kwaliteitsniveaus conform de CROW-kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2023 aangehouden.

Om grip en stuur te houden adviseert het CROW om minimaal één keer per twee jaar een globale visuele inspectie uit te voeren. De gemeente Beesel voert één keer in de twee jaar een monitoring op beeldkwaliteit uit.

Van het totale oppervlakte wegareaal is ruim 43% op A niveau gewaardeerd, gevolgd door 40% op A+ niveau en 8% op B. Slechts 3% van het areaal valt binnen C niveau en 6% op D.

Figuur 2, wegkwaliteit (2023)

Gemeenten mogen een maximale werkvoorraad van 10% aanhouden voor het beheer van wegen. Op dit moment beschikt de gemeente Beesel over een werkvoorraad van 9%, wat overeenkomt met circa 86.000 m² van het totale wegoppervlak. Dit deel van het beheerareaal vormt de geplande werkvoorraad voor de komende periode.

Leeftijdsopbouw areaal

In de BGT is geen informatie opgenomen betreffende de aanlegjaren. De leeftijdsopbouw van de verharding van de gemeente Beesel kan daarom niet worden weergegeven.
Kenmerkend voor de regio waarin de gemeente Beesel ligt, is dat er hier sprake is van zandgrond. Zandgrond draagt bij aan een gemiddeld langere levensduur van het wegareaal vergeleken met de rest van Nederland. Hierdoor worden wegen minder snel afgeschreven en is grootschalige vervanging en renovatie minder vaak nodig. De vervangingspiek wordt dan ook pas later in de gemeente Beesel verwacht. Om deze piek op te vangen is de gemeente bezig met de uitrol van projecten in het kader van de ‘brede wijkaanpak’. Diverse projecten van de brede wijkaanpak zijn reeds uitgevoerd.

Beleving/meldingen

Een veilige wegenstructuur is een belangrijk onderdeel van de infrastructuur. Inwoners en bezoekers gebruiken deze wegen om zich comfortabel te verplaatsen, te recreëren en elkaar te ontmoeten. Daarnaast is het belangrijk dat de wegen goed onderhouden worden om veiligheid te waarborgen maar ook zodat bij een verminderde mobiliteit de wegen toegankelijk en begaanbaar zijn. Een veilige, prettige en comfortabele openbare ruimte maakt een inclusieve openbare ruimte.

Naast de functionele functie van wegen kunnen deze ook bijdragen aan de esthetiek en het karakter van Beesel. Door materiaalkeuze kan onderscheid gemaakt worden tussen centrumgebieden en overige gebieden.

Daarnaast beschikt de gemeente Beesel ook over wegen in het buitengebied. Wegen die in het landelijk buitengebied vallen worden beschouwd als het toeristische visitekaartje van de gemeente Beesel. Dit houdt in dat de gemeente streeft naar nette toegangswegen en een verzorgde uitstraling van het wegareaal in het buitengebied voor zowel autoverkeer als voor de fietsers en wandelaars.

Beheerkaders

De volgende algemene beheeruitgangspunten zijn van toepassing in de gemeente Beesel:

- Het beheer en onderhoud van wegen moet voldoen aan de gestelde wet- en regelgeving zoals de Wegenwet, de Wegenverkeerswet en het Nieuwe Burgerlijk Wetboek. In deze wet- en regelgeving is een zorgplicht vastgesteld om de veiligheid van wegen te waarborgen;
- De afspraken omtrent toedeling en financiering wegvakken met derde partijen, zoals het Waterschap, zijn vastgelegd in de Wet herverdeling wegenbeheer;

- De beheerarealen worden actueel gehouden in het gemeentelijk beheersysteem.

Daarnaast zet de gemeente in op het koppelen van maatschappelijke opgaven aan beheer van wegen. Op de volgende thema's en ambities ze de gemeente in:

- Wegen die een duidelijke meerwaarde bieden voor de leefbaarheid, duurzaamheid en recreatie hebben een hogere prioriteit. We zorgen te allen tijde dat wegen veilig zijn en voorkomen kapitaalvernietiging;
- Duurzaamheid en circulair wegonderhoud staan hoog in het vaandel;
- Materiaalkeuze zoals bestrating en meubilair zijn van esthetische waarde in focusgebieden;
- We zetten in op laagdrempelige bereikbaarheid, zodat de omgeving toegankelijk is voor iedereen;
- Waar mogelijk vormen we overbodige verharding om naar groen;
- Het wegennet in het buitengebied moet aantrekkelijk zijn voor fietsers en wandelaars en dienen als het toeristische visitekaartje van Beesel;
- Waar mogelijk plaatsen we waterdoorlaatbare parkeerplaatsen;
- Op de wegen in het buitengebied bestrijden we waar mogelijk stofoverlast.

Beheerstrategie

De beheerstrategie van wegen is onder te verdelen in de volgende activiteiten:

Klein onderhoud

Klein onderhoud betreft het repareren van schades van beperkte omvang zoals:

- Plaatselijk onderhoud en herstel aan de verhardingen om de veiligheid en kwaliteit te waarborgen;
- Plaatselijk onderhoud en herstel van onverharde wegen, zoals schaven en vullen;
- Verwijderen van onkruid op bestrating;
- Weghalen van onkruid rondom obstakels in verharding (zitbanken, lichtmasten, plantenbakken, afvalbakken, verkeersborden en kunstwerken);
- Verwijderen van overbodige verharding;
- Water infiltrerende parkeerplaatsen worden één of twee keer per jaar onderhouden;
- Goten worden frequent geveegd.

Het klein onderhoud wordt zowel reactief (op basis van klachten en meldingen) als proactief (frequent vegen van goten, periodiek onderhoud aan parkeerplaatsen enzovoorts) uitgevoerd. Daarnaast wordt er ook klein onderhoud uitgevoerd op basis van de inspectieresultaten. Zandwegen kunnen voor stofoverlast zorgen, hier worden geen extra werkzaamheden uitgevoerd bij een melding omdat dit bij de uitstraling van de gemeente hoort.

Groot onderhoud

Betreft het repareren van schades van een grote omvang:

- Groot onderhoud vindt planmatig plaats op basis van periodieke weginspecties;
- Er wordt onderhoud ingepland wanneer de kwaliteit van de verharding de ondergrens van het vastgestelde ambitieniveau heeft overschreden of dit op korte termijn gaat gebeuren. Het type onderhoudsmaatregel dat wordt ingezet is afhankelijk van de aard en omvang van de schades, de leeftijd van de verharding en het functioneren ervan;
- We stemmen integraal af met andere disciplines waarbij de verschillende opgaves een rol spelen;
- Afhankelijk van het wegtype van het wegvakonderdeel vindt bij elementenverharding gemiddeld eenmaal groot onderhoud/herstraten plaats binnen de levensduur. Ook bij asfalt zijn de wegtypes belangrijk voor het bepalen van de maatregel. Aan de hand van de verkeersintensiteit wordt het wegtype bepaald. Afhankelijk van de bijbehorende belasting van de weg wordt meerdere keren groot onderhoud aan de deken- of tussenlaag uitgevoerd om de levensduur te verlengen;
- Op basis van monitoring en meldingen wordt onderhoud aan onverharde wegen uitgevoerd;
- Onderhoud, zoals ophogen of egaliseren, uitvoeren aan bermen in het buitengebied.

Vervanging
Vervangingen of rehabilitatie vindt plaats wanneer repareren van de schade niet meer mogelijk of rendabel is en/of de oorspronkelijke inrichting niet meer voldoet aan de huidige tijd. De levensduur van wegen is afhankelijk van de inrichtingen en gebruik;

- Bij vervangingen wordt, indien nodig, de inrichting aangepast op huidig gebruik (herinrichting). Dit gebeurt in afstemming met bewoners en rekening houdend met functionele eisen;
- Indien nodig vindt er sanering van schadelijke stoffen/verontreinigingen plaats bij rehabilitaties;
- Vervanging/reconstructie van wegen vindt planmatig plaats en wordt zoveel mogelijk gecombineerd tot integrale projecten.

Inspectie en monitoring
Om de kwaliteit van de wegen te monitoren worden diverse inspecties uitgevoerd:

- Elke twee jaar worden het gehele areaal wegen visueel geïnspecteerd conform CROW;
- Jaarlijks worden onverharde wegen gemonitord.

Taakverdeling
Klein en verzorgend onderhoud wordt door de buitendienst van de gemeente Beesel uitgevoerd. Grotere werkzaamheden zoals groot onderhoud en vervangingen worden uitbesteed.

Financiën

Vanuit de meest recente weginspectie is er een planning inclusief geraamde budgetten inzichtelijk gemaakt zoals opgenomen onder 6.1. binnen het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte. In de onderstaande tabel is de verwachtte groot onderhoud planning inzichtelijk gemaakt.

Jaar	Project	Bedrag
2026	Muiterdijk	€ 355.165
2026	Burgerweg (combi Muiterdijk)	€ 53.458
2026	2e deel Lambertusdijk	€ 604.023
Totaal 2026		€ 1.012.646
2027	Rijksweg Zuid	€ 177.106
2027	Rijksweg Noord	€ 62.387
2027	Rijksweg (bibeko 660 m + 220 m)	€ 101.636
2027	Beeselseweg (bubeko)	€ 112.547
Totaal 2027		€ 453.676
2028	Hoogstraat	€ 968.443
Totaal 2028		€ 968.443
2029	Prins Hendrikstraat (incl. trottoirs)	€ 203.081
2029	Beeselsewegweg (bibeko)	€ 219.140
Totaal 2029		€ 422.221
	Totaal	€ 2.856.986
	Gemiddeld per jaar	€ 714.247

Tabel 2: onderhoudsplanning wegen

De totale beheeropgave is zo'n € 2.857.000,-. Voor de planperiode 2026-2029 is dit ongeveer € 714.000,- gemiddeld per jaar.

Momenteel vindt de financiering van onderhoud van wegen plaats vanuit jaarlijkse kredieten voor gepland(e) groot onderhoud/vervangingen. Tot en met 2025 werd gewerkt met een onderhoudsvoorziening.
Daarnaast wordt vanaf 2026 jaarlijks € 120.000,- vast opgenomen voor het uitvoeren van het klein onderhoud.

Onkruid op verharding
Er is een aparte berekening gemaakt voor de benodigde beheerkosten voor het verwijderen van onkruid op verhardingen. Deze berekening is uitgevoerd op basis van de GBI Kennisbank en betreft uitsluitend de elementverhardingen in de gemeente Beesel die dienen als voetpaden, rijbanen of fietspaden. Inritten, woonerven en parkeerplaatsen zijn buiten beschouwing gelaten. Daarnaast is rekening gehouden met een kwaliteitsniveau A in de focusgebieden en B in de overige gebieden.

Uit de beheerkostenberekening blijkt dat er jaarlijks circa **€ 97.000,-** nodig is voor het borstelen van onkruid op verhardingen. Momenteel is er structureel **€ 32.300,-** beschikbaar voor dit onderhoud. Dit betekent dat het beschikbare budget niet toereikend is om aan de gemeentelijke ambitie te voldoen; er is sprake van een tekort.

Het budget voor onkruid op verharding betreft een separaat budget (valt niet direct onder het reguliere onderhoudsbudget voor wegen) en hebben we derhalve hier als separaat budget weergegeven.

Aanbevelingen

- Om grip en stuur te krijgen op de gewenste en gehaalde kwaliteit is ons advies om planmatig een weginspectie op verzorgend onderhoud uit te voeren. Hiermee ontstaat er inzicht in de huidige kwaliteit van het areaal;
- Beheerpraktijk afstemmen op de ambities; we bekijken de vastgestelde ambities en toetsen deze aan het beheer en onderhoud van wegen, waar mogelijk zetten we verbetering in om aan te sluiten op de ambities;
- Het is essentieel om de vervangingsopgave en -planning van wegen integraal vast te leggen in het gemeentelijk beheersysteem. Deze opgave en planning vormt de basis voor een integrale meerjarenplanning.

Inleiding

De gemeente Beesel is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van alle openbare verlichting in de gemeente. Dit omvat alle lichtmasten en armaturen. Ondergrondse kabels vallen onder het beheer van de netbeheerder, daarnaast valt verlichting van sportparken en verkeersregelinstallaties buiten de scope van dit objectblad.

Areaal

Het beheerde areaal wordt bijgehouden in het beheersysteem van de aannemer. De verantwoordelijkheid van het actueel houden van deze data ligt ook bij deze partij. In de onderstaande tabel is het geregistreerde areaal inzichtelijk gemaakt.

Beheergroep	Areaal	Eenheid
Masten	**3.149**	stuks
Armaturen	**3.180**	stuks

Tabel 1: arealen openbare verlichting (Spie, april 2025)

3.149 aantal masten

Monitoring kwaliteit

De openbare verlichting wordt periodiek gecontroleerd op het functioneren van de lampen en eventuele defecten. Deze waarnemingen worden vervolgens gecommuniceerd naar de aannemer, die deze in zijn werkronde meeneemt en oplost.

Beleving/meldingen

Eventuele storingen of schades aan de openbare verlichting in de gemeente Beesel worden door inwoners en de eigen dienst van de gemeente gemeld.

Het totale aantal geregistreerde storingsmeldingen aan de openbare verlichting is in 2024 ten opzichte van 2023 afgenomen. In 2023 werden er nog 123 meldingen ontvangen en in 2024 was dit 89. Dit is een verschil van 34 meldingen (bron: SPIE). Schademeldingen zijn nagenoeg gelijk gebleven met 17 meldingen in 2023 en 15 meldingen in 2024.

Kenmerkend aan het areaal is dat de afgelopen jaren het grootste gedeelte van het areaal vervangen is door LED (2023). De resterende armaturen worden op basis van de resterende levensduur en inspecties vervangen door LED. Hiermee is de verwachting dat de vervangingsopgave van de armaturen de komende jaren minimaal is en ook de onderhoudskosten en storingen hierdoor lager kunnen uitvallen.

Beheerkaders

De volgende algemene beheeruitgangspunten zijn van toepassing in de gemeente Beesel:

- De gemeentelijke wegcategorisering conform het verkeersstructuurplan en de functies van de weg (verkeer of verblijf) zijn leidend voor de verlichtingsklasse van de openbare verlichting;
- De gemeente streeft energiebesparing na en voert dat uit door middel van LED-verlichting en door toepassing van een zogenaamd dimregime;
- De gemeente koopt groene stroom in;
- De gemeente hanteert een dimregime waarbij alle lampen in principe blijven branden en op bepaalde tijden wordt het lichtniveau met de helft gereduceerd. Dit voorkomt donkere plekken en behoudt de gelijkmatigheid van de verlichting in de gemeente;
- In de kernen van de gemeente Beesel worden decoratieve functionele lichtmasten toegepast. Deze masten zijn ontworpen om zowel esthetisch aantrekkelijk te zijn als functioneel en dragen zodoende bij aan de sfeer en het comfort van de openbare ruimte maar ook aan de sociale veiligheid;
- De gemeente Beesel hanteert een vervangingstermijn van 40 jaar voor lichtmasten. De armaturen hebben een vervangingstermijn van 20 jaar;

- Nieuw toe te passen producten (lichtmasten en armaturen) voldoen aan het landelijk criterium voor duurzaam inkopen en hebben een CE-keurmerk;
- De OVL-installatie dient wat betreft installatietechnische veiligheid te voldoen aan de NEN 1010 en NEN 3140.

Daarnaast zet de gemeente in op het koppelen van maatschappelijke opgaven aan beheer van openbare verlichting. Op de volgende thema's en ambities zet de gemeente in:

- De hoofdfietsroutes tussen de kernen zijn voorzien van verlichting;
- Functionele verlichting wordt toegepast, waarbij de gemeente kijkt naar de mogelijkheid tot het uitzetten of dimmen. Uiteraard blijft de sociale veiligheid een belangrijk uitgangspunt;
- Bij het plaatsen van openbare verlichting wordt rekening gehouden met de flora en fauna, zoals bij het plaatsen van gekleurde verlichting.

Beheerstrategie

De beheerstrategie voor de openbare verlichting is onder te verdelen in twee strategieën: Onderhoud en vervanging. Hieronder wordt de strategie beschreven:

Verzorgend onderhoud
Verzorgend onderhoud is het onderhoud dat vooral bijdraagt aan de esthetische waarde van de masten. Denk hierbij aan het schoonmaken van lichtmasten en het periodiek schilderen (elke 13 jaar).

Technisch onderhoud
Onder het technisch onderhoud van de openbare verlichting wordt verstaan het herstellen van bijvoorbeeld defecte onderdelen of schades met name door aanrijdingen. Het doel van technisch onderhoud is de levensduur van de lichtmasten te verlengen.

Vervanging
Zodra een mast of armatuur het einde van de technische levensduur heeft bereikt, dient het vervangen te worden. Door schades aan openbare verlichting kan de einde levensduur eerder bereikt worden.

De vervangingsbehoefte kan sterk verschillen per jaar. Dit komt omdat de aanlegjaren van masten veelal gelijklopen aan het jaartal dat bepaalde woonwijken woonrijp zijn gemaakt. Hetzelfde geldt voor masten die bij inbreidingsplannen of reconstructies zijn geplaatst. Een exacte vervangingsbehoefte wordt bepaald door een inspectie, uitgevoerd door de aannemer in samenspraak met de gemeente.

Taakverdeling
De werkzaamheden met betrekking tot de openbare verlichting zijn volledig uitbesteed aan een aannemer. Deze partij is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het noodzakelijke onderhoud, het verhelpen van storingen en incidentele schades en indien nodig het uitvoeren van vervangingswerkzaamheden.

Financiën

Huidige beschikbare budget
In de onderstaande tabel is het structurele beschikbare budget voor 2026-2029 weergegeven. Hierbij is geen onderscheid gemaakt tussen verzorgend of technisch onderhoud. Deze posten zijn binnen het gemeentelijk budget samengevoegd.

	2026	2027	2028	2029
Onderhoud	€ 48.380	€ 48.380	€ 48.380	€ 48.380

Tabel 2: structureel budget openbare verlichting

Het huidige beschikbare budget voor het dagdagelijks onderhoud van de lichtmasten bedraagt jaarlijks **€ 48.380.** Dit budget is bedoeld voor kleinere ad hoc vervangingen, schadeherstel na aanrijdingen, dagdagelijks onderhoud enzovoorts. Deze budgetten zijn toereikend voor het beheer en onderhoud van openbare verlichting.

Aanbevelingen

- De komende periode wordt er gestart met een nieuwe aanbesteding voor het beheer en onderhoud van het areaal;
- Met de volledige verLEDding van het areaal is het van belang om grip en stuur te houden op het toekomstige beheer en de vervangingskosten van het areaal. Deze kunnen aanzienlijk verschillen met de oude situatie.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensoring en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Wim Duisenbergplantsoen 21
6221 SE Maastricht
Postbus 959
6200 AZ Maastricht

Copyright ©
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontlenen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl